

2020

#EnsAgradaCuidar

L'ANY QUE HO HA CANVIAT TOT

MEMÒRIA

CATALUNYA

SJD Sant Joan de Déu
Solidaritat

Dossier
especial
COVID-19

SJD amb
els objectius de
desenvolupament
sostenible

POSEM LES CURES I LA SOLIDARITAT AL CENTRE DE LA VIDA PER CONSTRUIR UN MÓN MÉS JUST I HOSPITALARI

Gràcies a tu i a la teva solidaritat podem cuidar i acompanyar persones que viuen situacions de vulnerabilitat. Treballem perquè totes aquestes persones recuperin la seva autonomia i les seves capacitats, i puguin refer la seva vida per construir un futur esperançador.

SJD

La comunitat de Sant Joan de Déu la formen treballadors i treballadores, voluntariat, persones ateses en qualsevol dels nostres centres i els seus familiars; socis i donants; empreses i institucions col·laboradores, i escoles i germans de Sant Joan de Déu. Aquesta comunitat treballa perquè totes les persones ateses puguin tenir les mateixes oportunitats per aconseguir una vida digna en un món més just, hospitalari i respectuós.

55 germans
de l'Orde
Hospitalari
de Sant Joan
de Déu

+ de 40.000
persones
sòcies
i donants

680
empreses,
entitats
i institucions
col·laboradores

2.000
persones
voluntàries

+ de 450
centres arreu
del món

#EnsAgradaCuidar

A SANT JOAN DE DÉU TREBALLEM AMB REALITATS DIVERSES

DEPENDÈNCIA / SALUT MENTAL /
INFÀNCIA I JOVENTUT / SENSELLARISME /
DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL /
RECERCA I DOCÈNCIA / MIGRACIONS /
COOPERACIÓ INTERNACIONAL

L'Obra Social de Sant Joan de Déu, adherida al Pacte Mundial de les Nacions Unides, està compromesa amb els **objectius de desenvolupament sostenible (ODS)** i a través de la feina que fa en el seu dia a dia promou la justícia, la igualtat i la sostenibilitat per afavorir l'acompliment dels 17 objectius en tots els àmbits i les realitats en què treballa.

Amb aquest compromís donem resposta als nous reptes que sorgeixen i vetllem per un impacte positiu de la nostra feina sobre aquests objectius de desenvolupament sostenible.

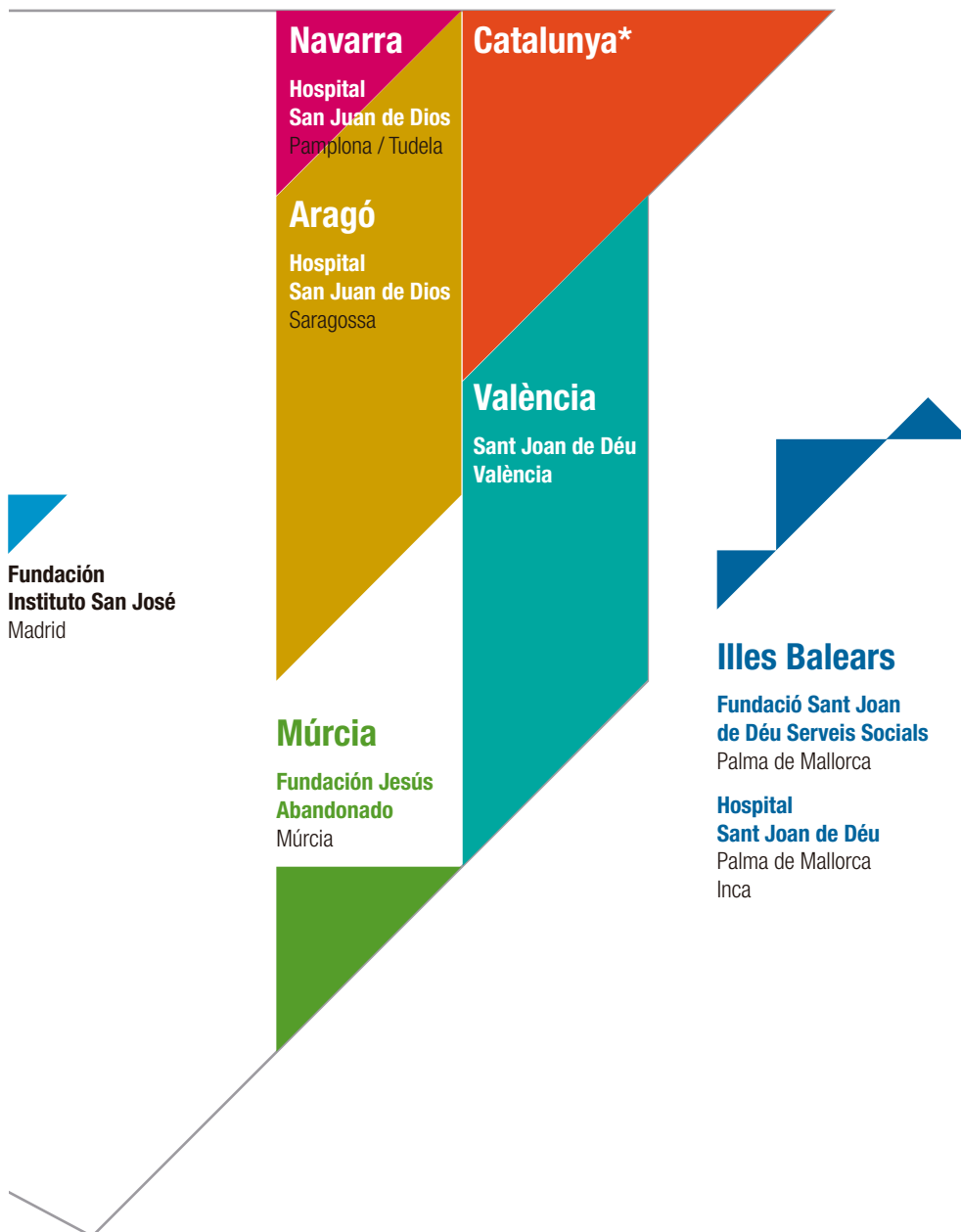
La nostra feina té un vincle directe amb els objectius següents:

Qui som i on som?

A Sant Joan de Déu ens dediquem a acompanyar la vida, especialment en situacions de vulnerabilitat i fragilitat, perquè l'hospitalitat és el nostre valor essencial.

Sant Joan de Déu té centres a tot el món. A Espanya es divideix en tres províncies canòniques i SJD Catalunya forma part de la Província d'Aragó - Sant Rafael, la qual està formada pels territoris següents: Madrid, Pamplona-Tudela, Saragossa, Múrcia, València, Illes Balears i Catalunya.

*Catalunya

Sant Joan de Déu Serveis Socials
Barcelona

Fundació d'Atenció a la Dependència
Barcelona

Hospital Sant Joan de Déu
Esplugues de Llobregat

Sant Joan de Déu Serveis Sociosanitaris
Esplugues de Llobregat

Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Sant Boi de Llobregat

CET Intecserveis
Sant Boi de Llobregat

Fundació de Recerca Sant Joan de Déu
Barcelona

Fundació Bayt al-Thaqafa
Barcelona

Fundació Nostra Senyora dels Àngels
Barcelona

Campus Docent Sant Joan de Déu
Barcelona

Institut Borja de Bioètica
Barcelona

Sant Joan de Déu Terres de Lleida
Lleida i Almacelles

CET El Pla
Almacelles

Sant Joan de Déu Serveis Socials
Manresa

Fundació Germà Tomàs Canet
Almacelles
Manresa
Sant Boi de Llobregat

Fundació Althaia
Manresa

EDITORIAL

2020 L'any per apropar-nos a la filosofia Ubuntu

ORIOL BOTA

Director de l'Obra Social
Sant Joan de Déu

Diuen que un antropòleg de viatge per Àfrica va proposar a uns infants d'una tribu una cursa per guanyar un grapat de fruites i llaminadures. La sorpresa va ser gran quan els infants, en lloc de córrer i competir, es van agafar les mans i van arribar tots junts cantant "Ubuntu" i van compartir el menjar. Quan l'antropòleg els va preguntar per què havien actuat així, els infants van respondre que el seu bé era el de tots i això era Ubuntu. Ara, després d'un any de pandèmia i quan encara estem patint les conseqüències de la COVID-19, ens toca pensar i actuar des de la filosofia Ubuntu, que podríem traduir com a bondat humana o humanitat cap als altres.

Enmig d'una crisi econòmica i social de magnitud mundial, tenim al davant l'oportunitat de superar el vell binomi del guanyador-perdedor. Una de les poques coses positives que ens deixa la pandèmia és la possibilitat de canviar el prisma, de canviar les ulleres amb què miràvem el món fins ara. D'alguna manera, el 2020 ens obliga a reflexionar sobre com afrontar el bé comú com un dels objectius desitjables, i és que el bé individual tan sols s'aconsegueix si és el de totes.

El virus no entén de fronteres, ni de llengües, ni de gènere, ni d'ideologies. Quan excloem mig món de les vacunes, clarament estem essent insolidàries. De la mateixa manera que també ho som cada cop que oblidem que hi ha altres realitats molt fràgils que pertanyen a col·lectius que pateixen una vulnerabilitat estructural, gairebé constant. Hem de ser solidàries davant de persones que no tenen un sostre on viure, de persones que no tenen una xarxa que les aculli, i de persones que pateixen algun problema de salut, o que simplement travessen un moment vital de vulnerabilitat. Les xifres, i la realitat, ens diuen que cada vegada tenim més gent que necessita ser cuidada i, a Sant Joan de Déu, volem ser part de la solució, perquè és la nostra raó de ser, però també perquè és el nostre compromís.

La fragilitat ens correspon a tots i totes en tant que és una característica humana intrínseca a nosaltres. I aquesta és la gran lliçó que ens deixa el 2020, l'any en què hem après una cosa que ja sabíem: tots i totes som vulnerables i és a partir del reconeixement d'aquesta vulnerabilitat que podem construir una societat més justa i cohesionada.

Aquest ha estat l'any en què juntes hem aconseguit situar la solidaritat i les cures al centre de tot. Durant els pitjors mesos de la COVID-19, vam encetar una campanya que sota el lema «Les cares de la vulnerabilitat» explicava les situacions que vivien certs col·lectius, i gràcies a la solidaritat de tothom vam aconseguir recaptar diners i donacions en espècie per donar-hi resposta.

Volíem un Nadal més solidari, que ens permetés compartir, encara que fos en la distància, i ho vam aconseguir amb un producte nou: les neules solidàries. Neules amb missatge que ens ajudaven a posar literalment damunt la taula de Nadal que, al món, hi ha realitats que no ens poden ser alienes. I, un cop més, la solidaritat de tothom no va fallar. Sòcies, donants, voluntàries, entitats i empreses distribuïdores... entre tots i totes vam esgotar existències. Us volem agrair el suport que ens ha permès seguir cuidant a qui més ho necessita i superar-nos dia rere dia.

Som conscients que el futur no és senzill. El futur per als col·lectius més vulnerables no serà gens fàcil. I és per això que ara, més que mai, us agraiem que estigueu al nostre costat. ■

**Conversem
amb MARINA
GARCÉS**
8

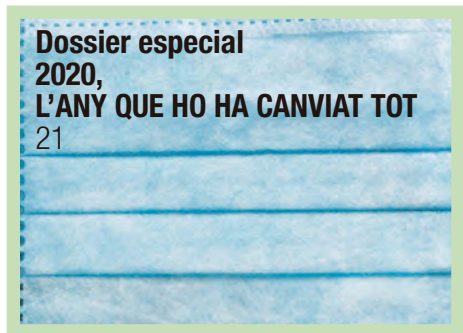
Entrevista GERMÀ FONSECA
10

**Entrevista
IMMACULADA
ROIG**
15

**Dossier especial
2020,
L'ANY QUE HO HA CANVIAT TOT**
21

**ANNA
FORNÉS
parla
de salut
emocional
a la feina**
54

CONTINGUT

INFÀNCIA I JOVENTUT	13
SALUT MENTAL	15
SENSELLARISME	29
DEPENDÈNCIA	32
DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL	35
RECERCA I DOCÈNCIA	37
MIGRACIONS	40
COOPERACIÓ	42
FAMÍLIA HOSPITALÀRIA	45
SENSIBILITZACIÓ	47
MOBILITZACIONS	49
Magic Line	
Bombers amb causa	
Campanya de Nadal	
EMPRESSES	54
SJD A ALTRES TERRITORIS	58
DADES ECONÒMIQUES	59
SJD EN LÍNIA	59

CONVERSEM AMB MARINA GARCÉS

Un any i escaig després de l'arribada de la COVID-19, conversem amb la filòsofa Marina Garcés per entendre què hem après d'aquesta crisi, com podem sortir-ne reforçats i quin rol hi ha tingut i hi té la solidaritat.

*En diàleg amb la periodista
Montse Santolino, Garcés
ens ofereix reflexions com aquestes:*

D'aquesta crisi hem après moltes coses, però el que ara ens hauríem de preguntar és en quina mesura serem capaços de traduir aquests aprenentatges en accions que no només ens transformin com a individus, sinó que realment ens permetin transformar aspectes de la societat que han quedat al descobert, molts dels quals s'han vist agreujats per les condicions prèvies que ja tenien.

De quina manera podem elaborar realment el sentit del problema comú? Crec que hi ha dos factors que es desprenen d'això. Per una banda, qualsevol experiència com la que estem travessant, que ja venia d'una crisi econòmica profunda i d'una percepció global de crisi ambiental, alimenta la por. Per tant, el primer repte que ens hem de plantejar és treballar aquesta por: què ens fa por dels altres? Quins fonaments té? Quins imaginaris hi treballen? Perquè, per a mi, l'altra cara de la por no és la seguretat sinó la confiança. I la confiança jo la defineixo precisament com allò amb què ens podem relacionar sense saber-ho tot de l'altre.

Podeu veure
el vídeo sencer
de la conversa a

I, en segon lloc, hi ha una experiència de la qual podem estirar d'aquesta pandèmia, i és que potser ens hem pogut sentir segurs una estona aïllats cadascú amb la seva pantalla, la seva bombolla, però la vida no només no és millor sinó que comença a ser molt pitjor. Perquè la suma d'aïllaments no és una bona vida. I potser hem descobert una cosa que té un valor i que estem desitjant no només recuperar sinó posar més al centre de les nostres vides: tenim ganes de cos, d'estar a prop, de somriures, d'aprenentatges, d'acció col·lectiva... Doncs totes aquestes ganes potser també poden ser el punt de partida per reconstruir i transformar.

Per a mi és això: perdre la por, donar-nos confiança i aprendre a no saber per poder crear vincles entorn d'allò que no està assegurat però sí que ens dona les condicions per poder-nos-hi relacionar en lloc d'arreglar-nos cadascú al seu espai d'autoprotecció.

Per a mi la solidaritat té a veure precisament amb les reciprocitats possibles dins d'aquest vincle. Perquè és precisament aquest aprenentatge, aquesta consciència que formem part d'un vincle, fins i tot en tant que desiguals, el que ens demana entendre'ns com a recíprocs en un problema comú. La solidaritat, en la seva definició més bàsica, és que el teu problema també és meu, no perquè estiguem afectats de la mateixa amenaça sinó perquè m'implico en aquell problema que t'afecta i ens afecta. I això és ser solidari: partir dels problemes comuns encara que no siguin exactament els mateixos. ■

ENTREVISTA

Germà**JOSÉ LUIS FONSECA**

Superior Provincial SJD

Nascut a Pamplona i llicenciat en Psicologia, José Luis Fonseca comença el seu camí per l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu als 18 anys amb el seu període formatiu del noviciat. Des de llavors, ha estat vinculat a l'Orde desenvolupant l'hospitalitat en totes les responsabilitats i funcions que els superiors li han encomanat. Ha estat mestre de novicis i d'escolàstics, gerent de la Fundación Instituto San José a Madrid, i en diferents etapes conseller provincial. Durant 12 anys, i al llarg de dues etapes, ha estat germà superior provincial: de 1989 a 2005 i de 2014, i una posterior renovació el 2018, fins al març del 2021. Amb ell parlem d'aquest últim any tan complex a nivell mundial, així com de la mateixa institució pel que fa al futur de l'Orde i dels reptes estimulants que té per davant.

Lloc de naixement: Pamplona (Navarra)**Pel·lícula preferida:** La Missió**Plat favorit:** el tronc de lluç a la gallega amb patates cuites**Record d'infància:** el sopar de Nadal de 24 de desembre**Un lloc en el món:** l'Havana (Cuba)**Un somni recurrent:** la pau mundial**Una virtut:** la constància**Un defecte:** la impaciència**Una màxima vital:** "Fes el bé i no miris a qui"

En quin moment es troba l'Orde i per què és un moment important per a la història de la institució?

La situació de l'Orde hi ha moltes formes i maneres d'enfocar-la. Si ho fem des del pla material i de missió es troba millor que mai. És el moment que més projectes de missió està desenvolupant al llarg del món. Si ho mirem des del pla vocacional està en un moment de crisi important atès el nombre de candidats a la vida religiosa que hi ha, i més si ens fixem en els països occidentals. I, finalment, si ho mirem des d'un pla espiritual, és el moment en què Déu ens ha posat a tots perquè, enmig de tota aquesta realitat, busquem amb afany quina és la seva voluntat per a l'Orde en aquest moment.

Pel que fa als membres consagrats, penso que ens trobem en un moment de gràcia per anar al que és essencial de la nostra consagració, centrant-nos en el servei de l'hospitalitat a tots els germans, i amb especial interès en els que més pateixen pel motiu que sigui.

Com explicaria a totes aquelles persones que ens poden estar llegint i que formen part de l'Orde, que ens ajuden amb el seu suport o la seva solidaritat, el moment intern (de l'Orde) en què ens trobem?

L'Orde, com tota la societat, està en plena evolució i adaptació constant. Aquesta capacitat d'adaptar-se a les realitats socials i de sofriment ha fet que tingui aquesta permanència i fidelitat durant cinc segles d'existència.

L'Orde està molt viu i molt atent a les necessitats del seu entorn i en aquest sentit, amb més o menys nombre de germans, però manté una

fidelitat creativa al seu fundador, Joan de Déu. D'ell és el crit "germans, feu-vos bé a vosaltres mateixos"; missatge que repetia pels carrers de Granada quan demanava almoïna, i amb el qual ens recorda que el bé de la societat i el de tots, rau en la solidaritat, que com a persones siguem capaces de construir en les nostres vides.

La solidaritat, segons l'entendem nosaltres, no és simplement l'acte de donar, sinó un posicionament de "donar-se", i per això entenem que les persones que són solidàries i se senten properes a la nostra institució, han de sentir-se implicades en el projecte i en gran part fer-lo seu. Que percebin que mitjançant l'Orde elles també estan col·laborant a crear un món més just i més fratern com ens demana reiteradament el papa Francesc.

L'Orde a Espanya fa el pas de constituir-se en una única província, no per debilitat dels seus projectes o missió, sinó per potenciar, guanyar sinergies i suports, i perquè alhora les comunitats dels germans puguin enfortir-se.

Les etapes noves sempre duen incorporades un punt d'aventura i d'oportunitats. En aquest cas, quines són les oportunitats?

Ja només en el procés de la unificació ha aparegut una gran oportunitat de constituir 17 grups de treball de nou persones cada un de les tres províncies actuals, potenciant totes les coses bones ja existents i tenint cura en les àrees de millora que es perceben.

Tenim l'oportunitat de la novetat tant a nivell organitzatiu com a nivell intern religiós. Aquesta nova situació desestabilitza l'inici i ens treu dels espais

“El bé de la societat i el de tots, rau en la solidaritat, que com a persones siguem capaços de construir en les nostres vides. La solidaritat no és simplement l’acte de donar, sinó un posicionament de “donar-se.”

de confort i acomodament en el qual tots ens hem pogut instal·lar i ens fa pensar, sentir i buscar una nova realitat que millori l’actual. És una nova oportunitat, perquè darrere de tot això, almenys per a molts de nosaltres, hi ha la mà de Déu que ens demana sortir “dels alls i les cebes d’Egipte” i buscar una terra nova que “brolli llet i mel” per a les persones que pateixen a través de l’Hospitalitat. I tenim la possibilitat d’aprendre tots de tots i enriquir creativament l’hospitalitat de Sant Joan de Déu per al segle XXI.

Quin balanç fa de tot aquest període com a superior provincial?

No voldria pecar de “supèrbia”, i em dirigeixo amb tota la humilitat, sabent que darrere meu hi ha Algú molt més gran que jo que em motiva permanentment a servir. S’ha produït un creixement de la missió, gairebé diria exponencial, des de la gran presència nacional i internacional de l’Hospital Maternoinfantil d’Esplugues fins a l’últim servei obert, com el projecte de La Llavor per a dones en risc d’exclusió, o l’impuls estratègic de la nostra presència a València.

Tot això potenciat i deliberat en un equip de govern, a més del govern canònic del Consell Provincial format per la Junta de Govern Provincial amb una presència molt significativa de laics, on els germans, en aquest moment, som dos dels vuit membres.

Hem elaborat documents sobre la identitat i sobre els valors als quals hem de donar vida en el dia a dia, ja que per a això s’han escrit. Són documents en contínua evolució amb l’experiència i la seva valoració d’adaptabilitat

a la realitat del servei a les persones segons el carisma de Sant Joan de Déu.

Pel que fa a les comunitats, dins de la seva debilitat per la mitjana d’edat dels germans i les situacions de limitació i malaltia, tot i això han mantingut un ritme de trobades tant a nivell de juntes de comunitat com de reunions de família i formació permanent molt adequades; i si a tot això sumem la nostra fidelitat a la pregària i la trobada personal amb el Senyor fa que estiguem preparats per acollir una nova realitat, amb la força de l’Esperit que habita en el nostre interior, una nova realitat com a espai i temps del Senyor de la vida, de la història i del Ressuscitat que ens crida en totes les circumstàncies a la plenitud de vida a viure la vida amb majúscules i que Ell ens va ensenyar amb la seva vida entre nosaltres.

Defineix aquest període com a brillant. Per a vostè, què és el més important que s’ha aconseguit al llarg d’aquest temps?

Més enllà dels resultats obtinguts, que són molts, ho veig brillant, perquè els equips directius de cada centre i la mateixa Cúria Provincial han fet avenços molt importants en diàleg i consens. En la cerca raonada del millor per als projectes dels centres en benefici de les persones.

L’esforç integrat dels col·laboradors i l’obertura a la societat i la seva ciutadania perquè entengui que el centre de Sant Joan de Déu és també el seu centre per millorar la societat i l’ajuda mútua.

I per assenyalar una cosa que espero no es percebi malament per altres àrees assisen-

cials, és el desenvolupament proposat en els dos últims capítols provincials d’avançar en els temes socials. De fer-nos més sensibles a les persones del nostre entorn que ho estan passant malament. Ens estem animant a crear una acció social, que de moment té menys visibilitat que els hospitals, però que aspirem, i en això estem seriosament compromesos, a anar fent passos importants perquè les persones més vulnerables socialment trobin en l’Orde de Sant Joan de Déu un suport incondicional i un acompanyament per construir, amb l’esforç que sigui necessari, el seu projecte de vida.

Com entra en contacte amb l’Orde i en quin moment decideix vincular-s’hi per sempre?

No ho sé explicar molt bé amb la lògica, atès que estava plena d’una satisfacció inexplicable entre el que es veia a l’exterior i el que jo sentia a l’interior, la qual em va marcar de forma especial i em va resultar clarividient. Aquesta experiència m’ha acompanyat moltes vegades en la meua trajectòria vocacional.

L’experiència del meu noviciat també marca molt fortament la meua trajectòria, perquè, a més, coincideix amb el Concili Vaticà II. Corrien aires de gran obertura a una nova visió de l’Església i de la vida religiosa. En aquest temps tan especial que és el noviciat hi ha molt de temps per a tu i per a Déu, i vas veient, com acostumo a dir, de vegades des de l’estómac la gratitud de Déu en la teua vida i la satisfacció que sents en seguir-lo i donar-te als altres buscant que la teua existència pugui assemblar-se, encara que sigui a molta distància, a la del “passant pel món fent el bé a tothom”.

Quin ha estat l'aprenentatge més gran que ha fet vostè a Sant Joan de Déu?

He après dos grans valors per a la vida. La misericòrdia del Senyor feta hospitalitat per Sant Joan de Déu i pels seus seguidors amb creativitat i compromís social per als més desfavorits i la fraternitat; i, en segon lloc, el valor de saber conviure i compartir en la diversitat. Per a mi, aquest segon és el gran valor de present i de futur. Sé que és costós, però és de gran valor, ja que hi descobreix moltes de les coses que el Senyor et demana convertir perquè el món sigui una mica millor per a tothom.

Quan la vida la veiem tan crispada, el fet de conviure i compartir amb persones que no ens hem elegit, sinó que, sentint-nos elegits pel Senyor, mantenim la fraternitat com a projecte de compliment de la seva voluntat sobre les nostres vides. Tot això lògicament té dues lectures: una simplement humana i una altra, la de reconèixer-nos com a persones creients que entenem que en aquest desenvolupament humà personal i dels valors esmentats hi ha la presència de Déu i el sentit de la consagració que hem dut a terme.

Què li ha aportat a nivell personal el seu vincle amb Sant Joan de Déu?

Podria respondre ràpidament dient que m'ha aportat el que soc, o millor encara el bo que hi ha en mi, ja que les limitacions i la carència són pròpies, i per la meua incapacitat de créixer més en la identitat i els valors que la institució m'ofereix.

Més d'una vegada, he dit al llarg de la vida que, si de veritat ens creiem les constitucions de l'Orde —que no és un llibre per llegir, sinó un llibre per viure—, ser-ne fidels penso que ens ha de fer homes nous, tot i que el camí no sempre és fàcil.

“Per mi la solidaritat és el convenciment interior que junts podem anar més lluny i millor. Crec que la solidaritat és molt més que prestar serveis o donar suport a les causes oferint recursos. Una societat evolucionada i madura ha de procurar, per mitjà de la solidaritat interpersonal, que ningú quedi exclòs.”

Vivim temps convulsos i en l'últim any ens ha tocat viure una crisi sense precedents. Què ha estat el més complicat de suportar aquest últim any?

Segur que a aquesta pregunta hi ha moltes respostes, però per a mi la incertesa i la contínua flexibilitat de plans i projectes.

No estem acostumats a viure en aquest haver de recrear noves situacions en un temps ràpid i urgent. La nostra dinàmica més aviat és la de planificar i seguir els objectius per a cada any del pla estratègic elaborat a quatre anys. I de sobte tot això es torna secundari i cal estar per les persones, per les ateses amb urgències vitals i per les cuidadores sense els recursos suficients per protegir-les. Plans continus de contingència. Plans i protocols variats per les autoritats sanitàries amb excessiva freqüència, ja que aquestes també es troben sobrepassades per la situació. Moments ètics molt delicats en què calia prendre decisions sense temps per deliberar sobre qui s'ha d'ingressar a l'UCI o a qui se li aplica un respirador, perquè no hi havia recursos per a tothom. L'espantós sofriment que t'apareix tots els dies amb la gent gran morta, el seu distanciament de les persones més properes i la tremenda solitud en moments tan crucials de l'existència sense poder acomiadar-se de qui se'n va i sense poder dir adeu a qui es queda, i el risc dels duels patològics que pot comportar aquesta situació.

Què és per a vostè la solidaritat?

Per dir-ho amb paraules senzilles, és el convenciment interior que junts podem anar més lluny i millor. Crec que la solidaritat és molt més que prestar serveis o donar suport a les causes oferint recursos ja siguin personals o materials. Ha de brollar de l'interior de cada un el sentiment i la reflexió que junts som més i millor. I que una societat evolucionada i madura ha de procurar, per mitjà de la solidaritat interpersonal i intergeneracional, que ningú quedi exclòs

ni marginat i que totes les persones puguin desenvolupar els seus plans personals i familiars en què les seves il·lusions i esperances es vegin complertes de la millor manera possible.

Com veu el futur de l'Orde? I el seu?

Començo pel segon, que és més fàcil. Jo em veig en la disponibilitat als superiors, com a mediadors de la voluntat de Déu per a mi en aquest moment de la meua vida, en aquest camí de la unificació i el replantejament posicional de la identitat i la missió dels germans de Sant Joan de Déu a Espanya.

Pel que fa a l'Orde, la veig també en un camí de reconstrucció no tant en edificis i organització, sinó en plantejaments nous i creatius respecte de la missió a desenvolupar, per col·laborar i solidaritzar-se amb altres institucions d'església i civils que persegueixin objectius d'humanització i de maduració social.

Per mitjà d'aquest gran recurs que és la unitat en la diversitat segueixo les paraules del papa Francesc en el nostre últim Capítol General: han de “construir xarxes samaritanes en favor dels més febles” i que “les seves estructures siguin posades”, així com que les seves “cases siguin comunitats obertes i acollidores per globalitzar una solidaritat compassiva”. ■

INFÀNCIA I JOVENTUT

Inseparables
Gala SJD 2020

Seguim units quan més ens necessitem

La pandèmia ens ha obligat a deixar de fer moltes coses, però a Sant Joan de Déu hem optat per **trobar sempre altres camins des d'on créixer**. Per això, davant la impossibilitat de fer l'històric sopar d'Oncologia, l'Hospital de Sant Joan de Déu va promoure la **Gala Inseparables**, oberta en línia a tot el món i a totes les especialitats mèdiques. El resultat d'aquesta primera edició va ser una **gala virtual benèfica** el 28 de novembre del 2020 amb **3.000 persones de 14 països diferents i més de 86.000 euros de recaptació** que serviran per trobar encara més alternatives que ens segueixin obrint camí.

La implicació d'associacions de famílies i pacients que ajuden a l'Hospital i dels professionals de Sant Joan de Déu va fer possible aquest esdeveniment. A les 20.30 h va començar la gala virtual i, mentre tots sopaven a casa, van poder conèixer els nous projectes de l'Hospital, presentats per diversos professionals i testimonis de famílies ateses al centre.

També van gaudir de les actuacions d'**Álvaro Soler, Ana Morgade, Estopa, Antonio Orozco, Ramon Mirabet** i de la increïble veu de **la nostra pacient Nora**. I, a més, van escoltar els afectuosos missatges de **Juanra Bonet, Shakira, Miki Nuñez, Rai Benet, Roberto Leal, Arturo Valls i Sílvia Abril**. Tot això conduït solidàriament pels presentadors de televisió **Ariadna Oltra i Xavier Coral**.

Gràcies a la solidaritat de tothom, els 86.586 euros recaptats es podran destinar a l'avenç dels tractaments i a la recerca de les malalties greus que afecten la infància. Abans, durant i després de la pandèmia, a Sant Joan de Déu seguim estant on hem estat sempre: fent constatar, inseparablement, a les persones que més ho necessiten. ■

**Hospital Sant Joan de Déu
Barcelona**

www.sjdhospitalbarcelona.org

KIDS CORONA: Fem passos endavant amb la mirada posada al futur

Des de l'inici de la pandèmia, a Sant Joan de Déu hem treballat per trobar impuls en tot el que som. Hem buscat respostes per **cuidar millor les persones que atenem**, fent xarxa i contribuint a la investigació que ens donés un punt de llum entre tanta ombra.

Per això, com que som conscients de la responsabilitat de la institució en l'àmbit de la recerca en salut dels infants, l'Hospital de Sant Joan de Déu va engegar la plataforma **Kids Corona**, una iniciativa per entendre **com afecta la COVID-19 els nens i les nenes, i també les dones embarassades**. A través d'aquesta plataforma d'accés obert, investigadors de tot el món i professionals de la salut i de la ciutadania han pogut unir esforços per trobar respostes.

"S'infecten els infants per la COVID-19?" fou una de les grans preguntes que es van plantejar, i un equip d'investigació va visitar 411 domicilis familiars en què es va identificar un progenitor diagnosticat de COVID-19 per poder respondre-la. La conclusió fou que, encara que els nens i les nenes s'infecten igual de la COVID-19 que els adults, **la malaltia es manifesta de forma molt més lleu en infants que en adults**.

L'equip d'investigació de la plataforma Kids Corona també va analitzar sistemàticament mostres de més de 2.000 participants a casals d'estiu de l'àrea de Barcelona durant cinc setmanes per comprovar **si els infants eren transmissors de la malaltia o no**, i va concloure que la gran part dels casos index pediàtrics que es van detectar no havien transmès cap infecció en els casals.

Sense perdre de vista el futur, Kids Corona també ha estudiat **847 casos de dones embarassades**, en el marc de BCNatal (el consorci entre l'Hospital Sant Joan de Déu i l'Hospital Clínic) i comptant també amb casos de l'Hospital de Sant Pau. Els resultats mostren que el 14% de les gestants tenen anticossos contra el coronavirus, i la majoria han desenvolupat la infecció de manera asimptomàtica o amb símptomes lleus.

Tan a prop com sempre: Child Life i Hospital Amic

L'acompanyament en moments difícils és un dels pilars inqüestionables de Sant Joan de Déu i hi ha projectes que ens ajuden a fer aquest acompanyament. És el cas de Child Life, programa que integra professionals especialitzats a **preparar psicològicament els nens, les nenes i les famílies, i donar-los suport emocional abans i després d'una intervenció quirúrgica**, per reduir l'ansietat de l'infant i facilitar-ne la recuperació. Durant el confinament i en un context de pandèmia de la COVID-19, els moments previs a una intervenció podien ser encara més estressants, tant per a l'infant com per a la seva família. Per això, a l'inici de la pandèmia es va adaptar el programa per poder fer-lo en línia i seguir estant al costat de les famílies.

El programa Hospital Amic també va seguir entretenint els nens i les nenes, i va creuar fronteres: no només va atendre els infants de l'Hospital de Sant Joan de Déu, sinó que es connectava per *streaming* amb l'hospital llatinoamericà. ■

Pas endavant a Neonatologia

Aquest 2020, l'Hospital Sant Joan de Déu ha fet un gran pas endavant que mira clarament al futur. Amb la inauguració de la primera fase d'una nova **Unitat de Neonatologia**, es marca camí perquè, el 2021, quan s'inauguri totalment, comptarà amb un espai de **2.200 metres quadrats**, amb boxs per garantir intimitat i confort als pacients i a les famílies, i també amb tecnologia i equips més avançats per atendre els pacients més petits en els seus primers mesos de vida.

L'Hospital atén **cada any una mitjana de 700 nounats** que necessiten un ingrés hospitalari. Alguns d'ells són prematurs extrems i tenen una alta possibilitat de patir seqüeles greus. Per això, aquesta nova inauguració és la constatació que a Sant Joan de Déu mirem cap al futur: cuidem la salut dels nens i les nenes abans de néixer, i sobretot, els primers dies que comencen a créixer. ■

SALUT MENTAL

“La pandèmia ha estat una gran lliçó de vida professional i personal”

ENTREVISTA IMMACULADA ROIG

Un dels centres de SJD més afectats per la pandèmia ha estat el Parc Sanitari de Sant Joan de Déu. Un any després de tot, parlem amb Immaculada Roig, directora adjunta del centre, per explicar-nos com van viure l'inici de la pandèmia, com es gestiona una urgència d'aquesta magnitud, quins han estat els aprenentatges i quin paper hi ha tingut, també, la solidaritat al llarg de tot aquest temps.

Estem passant per una crisi sense precedents...

Sí, però també **hem viscut una solidaritat sense precedents! Tot han estat situacions d'absoluta excepcionalitat.** Recordo un dia que un repartidor ens va portar més de 100 pizzes per als professionals que estaven de guàrdia, les forces de seguretat entraven pel carrer d'urgències i aplaudien els sanitaris... i així innombrables gestos solidaris que han anat succeint. La ciutadania i la seva solidaritat ha estat un motor ple d'energia, entusiasme i generositat, que ens ha donat força per no defallir.

I sense el compromís i sacrifici del personal sanitari no ens n'hauríem sortit.

Amb les seves pròpies pors han hagut de fer front a situacions complexes —moltes vegades, extremes— d'angoixa personal. L'esforç i el compromís dels professionals ha estat essencial per continuar proporcionant un servei excel·lent a les persones ateses, tot i la por a contraure la malaltia i contagiar-la al seu entorn més proper. Vam posar en marxa el programa de suport psicològic, el Parc Actua amb Tu, amb eines d'autocura, i també els vam oferir hotels pròxims als llocs de feina per evitar posar en risc la seva família. Vam haver de reorganitzar els serveis, adaptar-nos als protocols i tenir una bona comunicació per ser transparents davant de tanta incertesa. Sobretot, la clau ha estat el lideratge compartit.

“L'esforç i el compromís dels professionals ha estat essencial per continuar proporcionant un servei excel·lent a les persones ateses, tot i la por a contraure la malaltia i contagiar-la al seu entorn més proper”.

A més, moltes altres persones es van poder implicar gràcies a les campanyes de mobilització de Sant Joan de Déu, “Les cares de la vulnerabilitat” i del Parc Sanitari, “No ho podem permetre. Esperes o actues?”

Exacte, més de 100 famílies, moltes d'elles amb infants a càrrec d'entre els nostres usuaris de la Xarxa de Salut Mental, han patit una situació d'extrema fragilitat. Ni tan sols han pogut cobrir les seves necessitats bàsiques d'alimentació i d'higiene a causa d'aquesta situació sobrevinguda. Ara, amb la perspectiva del temps passat, veiem clara la necessitat de transformar aquesta solidaritat que ha sortit de les emocions i de la gratitud dels ciutadans en un deure i un compromís permanents de cadascun de nosaltres amb la comunitat. Tenim el deure com a persones adultes d'educar els nostres infants i joves perquè es converteixin en persones generoses i solidàries al servei de la comunitat. Ha quedat palès que, a banda d'unes immediates i bones directrius de gestió, la força per superar els moments adversos de la vida està dins de cada un de nosaltres i alhora en el treball conjunt.

Quin ha estat el principal repte per al Parc Sanitari SJD?

Era un repte diari, i la situació podia afectar els usuaris del recinte de Sant Boi, de l'edifici de Numància i de l'àrea penitenciària. A més, havíem de donar suport als professionals que estaven en primera línia per evitar el risc de contagi. Però, personalment, el meu neguit més gran va ser l'aïllament, la manca de contacte amb les persones estimades, i sobretot, la por a perdre-les.

Com heu intentat combatre el sentiment de soledat de les persones ateses?

Hem intentat ser creatius. Hem impulsat nombroses accions digitals tant a l'Hospital de Sant Boi com a la Xarxa de Salut Mental,

la qual cosa ens han ajudat a alleugerir l'impacte de la pandèmia. Entre aquests projectes cal destacar la nova eina tecnològica d'Eureca per telemonitorar els residents de la xarxa de llars amb suport de salut mental. També han estat crucials les videotrucades com a eina de comunicació més directa, que rebaixava la tensió de pacients i familiars, o la posada en marxa d'una nova app del Parc Sanitari. Hem après que els detalls més insignificants, en moments difícils, poden ser la clau d'un bon acompanyament.

Quina petjada emocional ens deixa la pandèmia?

Ens ha afectat a tots. La por al contagi, l'aïllament, la pèrdua de llocs de treball, la disponibilitat permanent dels sanitaris i treballadors essencials, la davallada econòmica mundial, la pèrdua dels éssers estimats, l'esgotament, etc. Tot ha derivat en un desconfort i patiment emocional sense precedents, que s'està manifestat de formes molt diverses. En aquest sentit, s'hauria d'elaborar un pla preventiu que posi el focus en el benestar emocional dels infants, joves i col·lectius vulnerables des d'una perspectiva global i comunitària.

Aquesta crisi ha posat de manifest la importància de la solidaritat i l'hospitalitat, dos valors fonamentals per a la institució.

Exacte, i al llarg dels cinc-cents anys d'història de l'Orde Hospitalari Sant Joan de Déu la resposta és i serà sempre la mateixa: acollir i estar a prop de la persona en situació vulnerable, oferint-li el que som i tenim, intentant ajudar i fer el bé en tot moment. Tot ésser humà, independentment de la seva raça, gènere, estatus, etc., se sent vulnerable i fràgil davant una crisi com l'actual. Tots, en diferent grau i forma, estem compartint les mateixes percepcions i vivències, i necessitem el mateix: sentir-nos protegits, cuidats i acompanyats amb

l'afecte i la comprensió dels altres. L'hospitalitat, el nostre valor fundacional, sempre s'ha caracteritzat per transmetre's des de la igualtat i el respecte a la pluralitat i la diversitat.

En aquest sentit, per sortir-se'n també és important la corresponsabilitat.

Sí, i aquest valor cal reforçar-lo. Vacunar-se no és sols un fet personal de cuidar-se a un mateix, sinó també de cuidar l'altre; de contribuir al bé comú. Des de l'inici de la disponibilitat de les primeres dosis, el Parc Sanitari s'ha bolcat a promoure la vacunació massiva dels professionals, amb una visió clara i contundent de fomentar l'autoresponsabilitat. Només si aconseguim la immunitat de grup, serem capaços d'avançar.

Quan tot hagi passat, quina imatge d'aquesta pandèmia no oblidaràs mai?

Sobretot no oblidaré la seva cruesa, que augmentava cada dia: la ingent quantitat de persones que anaven morint; les sales plenes de taüts, les fosses comunes; les expressions de dolor de les persones que perdien els seus éssers estimats sense ni tan sols poder-se acomiadar... I tampoc oblidaré les imatges reconfortants i motivadores dels ciutadans aplaudint cada dia incansablement des de les finestres de casa seva, ni els nombrosos dibuixos i relats dels més petits de casa, amb missatges d'esperança i confort.

I un missatge d'esperança?

La pandèmia del segle XXI és una oportunitat de transformació, d'aprenentatge i de solidaritat sense fronteres. Hem de buscar altres models econòmics i socials que ens ajudin a fer una millor distribució de la riquesa i lluitar per una societat més justa, equitativa i compromesa amb el planeta. **No podem ni hem de voler desitjar viure com abans de la pandèmia. Tenim una oportunitat per al canvi, i cal aprofitar-la.** ■

Acompanyament final de vida

Durant la pandèmia, l'atenció als pacients al final de vida va requerir la unió de tres equips amb perfils diferents però amb un mateix objectiu: la humanització dels últims moments de la vida.

D'una banda, els psicòlegs dels **EAPs** del **Parc Sanitari Sant Joan de Déu**, que tenen l'objectiu de proporcionar atenció emocional i social a pacients amb malalties cròniques i avançades. D'altra banda, el **SAER**, l'objectiu del qual és l'atenció de la dimensió espiritual i religiosa de les persones. A aquests dos equips, s'hi va unir el **Departament de Solidaritat**, que té la missió de contribuir a la humanització de l'assistència mitjançant la presència del voluntariat i la relació afectiva i qualificada en clau d'hospitalitat.

Malgrat que la pandèmia ens ha obligat a canviar la manera d'acompanyar, es van trobar noves formes de continuar duent a terme assistència psicològica mitjançant dispositius electrònics quan la intervenció requeria més extensió. D'aquesta manera, també es van iniciar videotrucades perquè els familiars poguessin acomiadar-se dels pacients.

Encara així, els pacients continuaven morint sols. Per això, vam fer un pas més enllà redactant i presentant un procediment normalitzat de treball que, després de ser aprovat, ens va permetre començar a obrir la porta als familiars dels nostres pacients. ■

Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Xarxa de Salut Mental
www.pssjd.org

Hospital Sant Joan de Déu Barcelona
www.sjdhospitalbarcelona.org

Sant Joan de Déu Terres de Lleida
www.sjd-lleida.org

Fundació Germà Tomàs Canet
www.fundaciongermatomascanet.com

L'art no es confina

Ja fa anys que l'art ens obre camins i maneres d'expressar-nos, i també fa temps que el **Programa Torrents d'Art** col·labora activament amb el Laboratori d'Art Comunitari (LAC) de Sant Boi, la Fundació Glòria Soler i la Fundació Suñol en diferents projectes tant al **Parc Sanitari** com a la **comunitat de Sant Boi**. Malgrat el confinament, es van obrir molts espais virtuals per poder gaudir en *streaming* de la **literatura**, el **teatre** o altres **activitats**.

El LAC, Can Castells i les fundacions Glòria Soler i Suñol van facilitar un material que van enviar a la població: es tractava d'unes fitxes que a través d'activitats artístiques ajudessin a passar el confinament de la millor manera possible i que també contribuïssin a la reflexió dels moments que s'estaven vivint. Torrents d'Art, en col·laboració amb diferents professionals del Parc, va gravar uns vídeos explicatius de les fitxes, perquè els professionals assistencials poguessin enviar-los als usuaris i usuàries que en aquells moments només es podien atendre de manera telemàtica. Després, a través de grups virtuals, es treballava el material. Gràcies a aquesta feina, es faran diferents exposicions amb tots els materials que s'han anat rebent i es pintarà un mur de Sant Boi amb una de les pintures col·lectives que s'han realitzat. En èpoques de confinament, l'art ens obre finestres a nous mons! ■

Itineraris d'inserció laboral, reptes i oportunitats per a la incorporació en el mercat laboral

Tenir reptes i oportunitats ens fa seguir endavant, i per això és prioritari acompanyar les persones i oferir itineraris d'inserció que les portin pel camí del seu empoderament. Cada any, gràcies a fons solidaris, el **Servei d'Inserció Laboral i els Serveis Prelaborals del PSSJD** atenen 300 persones amb malaltia mental, amb un suport intensiu i individualitzat i amb accions de formació per desenvolupar les seves competències. Aquest 2020, els serveis s'han adequat a les restriccions per garantir la continuïtat d'aquesta metodologia individual anomenada Placement and Support, que és un model innovador i eficient per fer costat a les persones amb greus dificultats de salut mental a l'ocupació. Més enllà de l'acompanyament i la col·locació en un treball remunerat, també ofereix una ajuda laboral il·limitada en el temps tant per a l'empleat com per a l'empresari. L'objectiu és que, sense caminar mai sols, creixem endavant acompanyant-nos en les nostres oportunitats i reptes. ■

Chris Montbony / Unsplash

Mirar la Salut Mental en 360 graus

La **plataforma digital SOM Salut Mental 360** ha nascut amb la voluntat de fer una volta sencera a la salut mental. **Escoltar i reconèixer la importància de l'altre, del que sent i de la seva experiència** és el punt des d'on parteix aquest projecte, i també des d'on continua: escoltar, mirar a l'altre i reconèixer totes les parts com a motor de canvi.

Els centres de l'Orde Hospitalari Sant Joan de Déu Província Aragó - Sant Rafael que atenen persones amb problemes de salut mental —Parc Sanitari Sant Joan de Déu, l'Hospital Sant Joan de Déu Barcelona i Sant Joan de Déu Terres de Lleida—, així com Sant Joan de Déu Serveis Socials Barcelona i Solidaritat Sant Joan de Déu han impulsat aquesta iniciativa amb la voluntat de ser un referent en matèria de salut mental a escala nacional i internacional.

SOM Salut Mental 360, que ha tancat l'any 2020 amb **més de 15.000 usuaris**, vol oferir una mirada inclusiva en 360 graus que integri tots els actors implicats en la salut mental: els professionals dels àmbits de salut i dels sectors social i educatiu, les persones amb experiència en primera persona, familiars i món associatiu. D'aquesta manera, la plataforma escolta i dona veu a les persones que pateixen una malaltia de salut mental, però també al seu entorn, tant professional com familiar, alhora que treballa per la prevenció i promoció de la salut mental. L'objectiu és compartir experiències i coneixements, tot donant a la ciutadania eines i recursos d'acompanyament, apoderament, informació i sensibilització per fer una volta de 360 graus a la salut mental.

www.som360.org

El Programa d'Orientació Laboral d'"El Mosaic" es reinventa durant la pandèmia i inicia el Club de Feina Virtual

La COVID-19 va parar moltes coses però no les ganes, i per això el **Programa "El Mosaic"** va reinventar-se per poder seguir assistint les persones vinculades als programes, a nivell tant d'inclusió comunitària com d'assessorament laboral. Gràcies al suport de les TIC i de la telefonia convencional, va ser possible un canvi que ara ha passat a formar part del seu dia a dia, més enllà de la COVID-19.

De la crisi s'han obert fronteres, i s'ha implementat el **Club de Feina Virtual**, mitjançant Whatsapp i Telegram, a part del Club de Feina Presencial, que ja existia. Amb tecnologia o sense, "El Mosaic" vol seguir en contacte amb les persones que atén i que totes les sessions siguin efectives, eficients i funcionals, ajudant-les a millorar la seva qualitat de vida. ■

Bruna Mars / Unsplash

LA MIRADA AL PRESENT

Una mirada de 360 graus passa per l'actualitat diària i per com aquesta afecta les realitats que les persones viuen. La plataforma va néixer enmig de la **pandèmia de la COVID-19**, oferint trobades en línia i continguts per sensibilitzar dels efectes del coronavirus i donar eines per gestionar-los.

D'aquesta manera, durant la crisi sociosanitària s'han tractat temàtiques com els canvis de ritus en els processos de final de vida, la soledat, l'abús de les pantalles i les estratègies per conviure amb la nova normalitat. Més de 4.500 persones han participat en les trobades digitals. A més, també s'ha posat la mirada en la manera com la COVID-19 ha pogut relacionar-se amb addiccions o els trastorns de la conducta alimentària. Des d'aquests enfocaments, la plataforma ha pogut oferir eines per gestionar el benestar emocional, posant **la cura dels altres i la pròpia al centre de la vida de les persones**.

Carlos de Toro / Unsplash

LA MIRADA AL FUTUR

La pandèmia tindrà un final que serà l'inici de moltes conseqüències, i per això SOM Salut Mental 360, sense deixar de centrar-se en el present, també mira cap al futur. En aquest sentit, la plataforma digital ha ofert **seminaris web i trobades digitals** sobre les conseqüències de la crisi per a la salut mental dels professionals sanitaris, el retorn a les aules, o sobre les persones i els col·lectius que, a causa de la crisi, estaran en risc d'exclusió social.

A més de la mirada conjunta i diversa envers un mateix tema, la plataforma també dona un espai per compartir experiències passades que ajudin a fer prevenció. Per això, també s'ha fet altaveu de temàtiques com **la prevenció del suïcidi, la violència intrafamiliar i el camí cap a una societat més solidària**. Més enllà de la mirada conjunta i diversa envers un mateix tema, la plataforma, a més, també **dona veu en primera persona i recull els relats de gent diversa**. Cadascú, des de les seves vivències i coneixements, contribueix a fer créixer aquest espai que fa que Sant Joan de Déu, d'una manera pionera, posi a disposició de la població el coneixement dels professionals, el teixit associatiu i diverses institucions socials i de salut.

En un camí cap a un món més just i solidari, la mirada ha de ser de 360 graus i, sobretot, ha d'estar posada en un mateix i en l'altre. Cuidar i cuidar-se. Fent realitat l'empatia cada dia i donant tantes veus com sigui possible, **SOM salut mental 360** és el primer pas per escoltar-nos i és, sobretot, una oportunitat per entendre'ns. ■

Experiències canines a les unitats d'adults de salut mental a SJD Terres de Lleida

A finals del 2018, la Kala i la Lynn van entrar a formar part de l'equip que atén persones adultes ingressades a les unitats de salut mental del centre Hospitalari de **Sant Joan de Déu Terres de Lleida** (SJD TLL). Són dues gosses de companyia formades com a animals de teràpia per poder fer intervencions assistides amb animals (IAA).

Treballant amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de l'individu, gràcies a la Kala i a la Lynn les persones ateses podran augmentar l'autoestima i afavorir la motivació mitjançant l'ús del vincle humà-animal que es genera en les intervencions, en les quals el gos és un element motivador per a les sessions. Amb la col·laboració dels professionals sanitaris de SJD TLL s'han pogut fer sessions que ens permeten avançar cap a uns objectius específics com la millora d'habilitats motores, l'augment de l'autoestima, la disminució de l'estrès, el foment de les relacions interpersonals i la millora de la memòria a curt i llarg termini.

Aquest programa ha despertat molt interès en les persones ateses, aconseguint a partir de l'oci i de la interacció amb els animals de teràpia la motivació per participar en les sessions que els ajuden a potenciar diverses habilitats i, en definitiva, fer un pas més per millorar la seva qualitat de vida. ■

REGALA SOLIDARITAT

Els productes solidaris de **Sant Joan de Déu** ajuden a finançar projectes que milloren la qualitat de vida de les persones ateses als nostres centres.

Troba aquest i altres productes a la botigasolidariaSJD.org

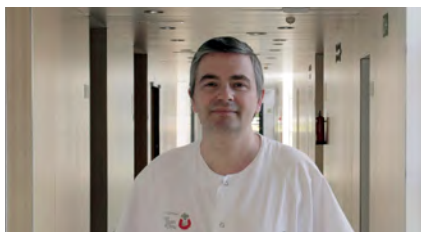

2020, L'ANY QUE
HO HA CANVIAT TOT

GRÀCIES!

Al llarg d'aquest any, tots i totes hem patit els efectes de la COVID-19, però a Sant Joan de Déu hi ha persones que, per la seva professió o situació personal, no només han patit la pandèmia sinó que han hagut de fer-hi front cada dia. Després d'un any tan intens, de moments durs, aprenentatges i una enorme allau de solidaritat ciutadana, hem volgut escoltar la seva vivència i sobretot agrair-la. La paraula 'gràcies' sovint se simplifica, però aquesta vegada, el nostre GRÀCIES és immens i volem que abraçi totes aquestes cares: les més dures, les més alegres i, al cap i a la fi, les més esperançadores.

Dr. Antoni Callen

Metge adjunt del Servei de Neurologia
Parc Sanitari SJD

"El més dur ha estat viure el patiment de les persones ingressades per la COVID-19 i més encara per la solitud, en no poder estar acompanyades pels seus familiars, moltes d'elles en el seu final de vida. Tanmateix, ja és complicat donar males notícies presencialment, però encara més difícil és donar-les per telèfon, cosa a la qual no estem acostumats. A nivell personal, la separació de la família i els amics i no poder abraçar-los ha estat molt dur. La por que la família pogués emmalaltir, així com por a transmetre la malaltia als convivents va ser una constant. Vull posar en valor l'excel·lent treball en equip dut a terme per tots els professionals de l'Hospital. Junts i juntes teníem la confiança que un dia venceríem el maleït virus. L'esperança va arribar en el moment que la recerca de les vacunes començava a donar resultats. Al llarg d'aquest temps hem après molt sobre la vulnerabilitat de cadascú."

Gemma Fabregat

Doctora en Geriatria i cap d'Àrea de DI
Sant Joan de Déu Terres de Lleida

"Hem tingut dos moments molt complicats. El primer quan vàrem tenir el primer brot al centre de discapacitats, a la residència Sant Nicolau. Van aflorar totes les pors, no teníem experiència en unitat COVID-19. El segon moment, aquest va ser el pitjor, va ser el gran brot que vam tenir per Any Nou. Va ser un cap de setmana caòtic, en plenes festes de Nadal, i se'ns declara un brot que d'entrada costa molt de controlar. Per més que anéssim ràpid, en 48 h no paraven d'aparèixer casos nous. Ja no teníem por, perquè sabíem el que havíem de fer, aplicàvem les mesures amb dinamisme i rapidesa, treballant 14 h seguides per controlar l'expansió de casos. I ho vam aconseguir, però no ho oblidaré mai."

D'aquesta crisi m'emporto les persones. La capacitat que tenim de reacció, els nostres professionals de primera línia que, tot i tenir por per tot el que pot comportar la infecció per COVID-19, han posat per davant el fet de cuidar les persones. Estaven esgotades físicament i psicològicament, però tot i així cada dia arribaven amb un somriure. L'única cosa bona d'aquesta pandèmia ha estat la gent que ens envolta."

Germà Julián Sapiña

Comunitat de Germans SJD de Saragossa

"A la comunitat de Germans de Saragossa hem patit la COVID-19 des del principi. Al març, ja vam detectar el virus en un germà i en menys de dues setmanes la gran majoria n'estàvem infectats. Van morir quatre germans. Vam estar tots aïllats i amb tractaments controlats mèdicament. Els primers moments van ser molt durs, sobretot amb la mort dels germans en completa solitud i aïllament. La incertesa de com estaven la resta de germans, el patiment pels més grans i delicats, enfrontar-nos a donar la notícia de les morts sense poder acompanyar... Tot això ens ha marcat, hem hagut de fer el dol a poc a poc, i ens ha quedat una sensació de no haver tancat bé el cercle. Es podrien escriure moltes coses més, però crec que no ha estat una experiència únicament nostra. Tots hem sentit la pandèmia a prop. Espero que aviat puguem només explicar-ho com una cosa ja vençuda."

Belen Guil Lopez

Familiar de persona atesa a l'Hospital SJD Mallorca

"Quan ens van trucar de la residència dient que ingressaven la meua mare per infecció positiva de la COVID-19 va ser un moment terrible. Vam passar moltíssima por, i el primer que vam pensar és que potser moriria sola. Van ser moments de molta angouxa; la meua mare té 92 anys i en la circumstància que vivíem et poses en el pitjor. Si recordem aquells moments en els que tot estava tancat, tothom a casa i la meua mare en un hospital sense poder anar a visitar-la i donar-li el nostre afecte, va ser el més dur que vam viure. La calma va arribar des de l'Hospital Sant Joan de Déu de Palma: des d'allà ens van cridar el primer dia de l'ingrés per informar-nos de l'estat de salut de la meua mare. La part positiva, sens dubte, va ser la humanitat de les persones de l'Hospital que des del primer dia ens van trucar per explicar-nos l'estat de la meua mare. Se'ns va oferir suport psicològic, i en general estem encantats amb el tracte de tots els professionals."

Izan

Jove atès a l'Hospital SJD Barcelona / 16 anys

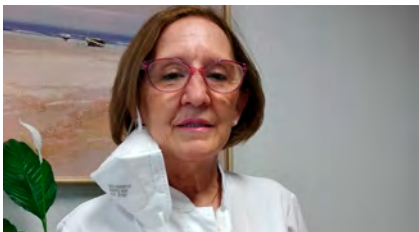
"Per a mi, el més difícil d'aquesta pandèmia ha estat el fet de no poder sortir de l'habitació. Soc una persona molt activa i això m'ha afectat una mica. També el fet de no rebre visites ni de familiars ni d'amics. Aquesta situació m'ha fet veure que tinc molta més paciència de la que em pensava. El millor de tot és l'amistat que he fet amb les infermeres i també amb els metges. M'han cuidat molt."

Asun Sánchez

Responsable d'Infermeria de Quiròfan i Cirurgia a l'Hospital SJD Pamplona

"Les meves setze companyes infermeres de cirurgia i jo vam haver d'enfrontar-nos a un nou rol. Totes les persones que ateníem podien ser els nostres pares, mares o avis. El dolor, la solitud i la incertesa ens resultava inhumà. Mai normalitzem la situació, però el pas dels dies ens va donar la serenitat. Quan sorties i t'aïlles, era molt dur no veure els teus fills ni abraçar-los. Això ens ha fet madurar. No vaig voler amagar la situació als meus fills adolescents, ni tampoc el valor de la meua feina: som infermeres i donem suport als nostres pacients amb cures, malgrat el sofriment i l'aïllament. El temps i el retorn a la tasca habitual ha matisat sensacions, però ha quedat una petjada d'humanitat i vocació que no desapareixerà. L'escala de valors ha canviat."

Carmen López

Treballadora del Servei de Neteja a l'Hospital SJD Pamplona

"Aquesta crisi ens ha canviat. He plorat molt. Em vaig responsabilitzar del meu equip i els primers mesos els vam viure amb angouxa i por de portar el virus a casa. Vam dedicar molt de temps a desinfectar-ho tot. Una de les coses més difícils va ser que un dels meus fills viu a Alemanya i estava molt lluny per poder abraçar-lo. Nosaltres acompanyàvem molt els pacients en la soledat, que era immensa. La gent necessitava sentir-se escoltada i estàvem allà."

Marcos Antonio Petrillo

Usuari de Sant Joan de Déu València

"De sobte, un dia em vaig sentir molt cansat. Estava en un alberg i un company de menjador havia donat positiu. Vaig acabar ingressat 15 dies a l'UCI. Quan vaig tornar, tots els companys em van rebre com si fos una estrella. L'aprenentatge que m'emporto és que cal lluitar. Vaig tenir por i em vaig espantar quan vaig estar ingressat, però he vist que soc una persona forta, que vull lluitar i reprendre la meua vida. Estic formant-me en mecànica de bicicletes i tinc molts amics amb qui comparteixo la meua vida."

Ulpiano Vilavedra González

Usuari de la Residència per a Persones amb Discapacitat Intel·lectual de la Fundación Instituto San José de Madrid

"El moment més dur va ser quan va morir la meua mare al mes d'abril. No vaig poder anar a veure-la, ni acomiadar-me'n. La van enterrar a Galícia perquè som d'allà, i les meves germanes van ser-hi, però jo no vaig poder acompanyar-la perquè amb el confinament em vaig haver de quedar a la Fundació. El millor moment ha estat, sens dubte, el dia que van començar a arribar les vacunes i les van posar als residents i professionals de la Fundació. Em quedo amb els mesos que vaig passar de confinament. Van ser molt positius perquè vam aprendre a conèixer moltes anècdotes de la Fundació. Gràcies a les històries que m'explicava vaig riure molt; m'omplien i el confinament va ser més suportable."

La solidaritat s'obre camí amb la campanya 'Les cares de la vulnerabilitat'

Davant la crisi de la COVID-19 Sant Joan de Déu ha tingut molt clara la seva vocació i acció social i sanitària: ser al costat de qui més ho necessita per ajudar les persones en situació d'alta vulnerabilitat. I és que la crisi sanitària, social i econòmica que ha desencadenat la COVID-19 ha posat en evidència la fragilitat humana recordant-nos a tots i totes que som vulnerables, però sobretot, posant de manifest la doble fragilitat de les persones que ja vivien una situació de dificultat.

Un any després de l'inici de la pandèmia, l'Obra Social de Sant Joan de Déu capta **278.188 euros i donacions en espècie valorades en 50.000 euros** amb la campanya 'Les cares de la vulnerabilitat' posant, un cop més, la solidaritat al centre de la vida i fent visibles realitats sovint silenciades.

Al llarg d'aquest any, l'Obra Social de Sant Joan de Déu ha fet el que sempre fa: **cuidar i acompanyar a qui més ho necessita** amb l'hospitalitat i la solidaritat com a valors fonamentals. Amb la complicitat de socis i sòcies, donants, empreses i entitats s'ha pogut ajudar a totes les persones que atenem pal·liant els efectes de la COVID-19 a través de quatre grans pilars: **cobrir les primeres necessitats; assegurar material sanitari i de protecció pels professionals; vetllar pel benestar emocional, i apostar per la recerca biomèdica** i recomençar en una nova normalitat. Hi hem destinat tots els ajuts econòmics i donacions en espècie que hem rebut gràcies a la solidaritat de tothom.

UN CAMÍ PLE DE COMPLICITATS

Teixir solidaritat i avançar en el camí de construir un món millor posant la cura al centre és impossible aconseguir-ho sol. És per això que **a l'Obra Social de Sant Joan de Déu caminem amb una xarxa de persones, empreses i entitats que fan cada dia possible que la solidaritat arribi més lluny.**

Quan no hi havia **material quirúrgic**, van sorgir moltes iniciatives que van fer que als nostres centres poguessin comptar amb mascaretes, guants i equips de **protecció individual**. Quan l'**aïllament** era una realitat, les donacions d'ordinadors i tauletes digitals van servir per **connectar emocions** i fer que la soledat fos menys dura. Quan hi havia persones que no podien garantir les seves **necessitats bàsiques** d'alimentació i higiene, moltes empreses van actuar ràpidament per combatre aquesta **emergència social**. D'altres han donat un impuls econòmic que ha permès seguir fent passos en recerca, encara vigent, per lluitar contra la crisi amb la mirada posada cap al futur.

Són moltes més les iniciatives solidàries que ens han donat suport i recursos en aquest camí: la **Fundació Donamus**, **Stay Air Home**, **Bombers amb Causa** o **Armats amb Roses**, una iniciativa solidària promoguda per diversos emprenedors per poder celebrar Sant Jordi 2020 regalant roses il·lustrades i de forma digital. Tots els fons aconseguits d'Armats amb Roses es van destinar íntegrament a benefici de l'Obra Social Sant Joan de Déu per ajudar a finançar les necessitats sorgides per la COVID-19.

UNA CAMPANYA AMB RECONeixEMENT, JUNTS HO HEM FET POSSIBLE

A Sant Joan de Déu posem la solidaritat i les cures al centre i és per això que, des de l'inici de la pandèmia, la institució i tots els centres SJD que en formen part van unir esforços per ser allà on més se'ns necessitava. Al llarg de tot aquest temps, hem acompanyat i ajudat persones que han rebut els efectes de la COVID-19 i hem estat altaveu de les seves realitats socials i de la seva vulnerabilitat. En reconeixement a aquesta tasca, hem rebut el **Premi Talent Cambra Acció Solidària per la campanya "Les cares de la vulnerabilitat"**, un premi que ens ajuda a seguir promovent les cures, la solidaritat i l'hospitalitat, els valors de la institució.

ESPERES O ACTUES?

Dins el marc de la campanya “Les cares de la vulnerabilitat”, el Parc Sanitari Sant Joan de Déu va engegar **“No ho podem permetre. Esperes o actues?”**, una campanya que ha ajudat prop de **400 persones** vinculades a la Xarxa de Salut Mental de l'organització que no podien cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació i higiene. En detectar aquesta situació, **professionals i voluntariat** de l'organització van saber prendre el pols a la situació de vulnerabilitat que estaven vivint moltes famílies donant-los resposta. Així, al mes de maig de 2020, van engegar aquesta campanya solidària. Aquesta és una iniciativa sense precedents en un centre sanitari, amb què es va fer una crida a tota la població, particulars i empreses a fer donacions econòmiques i d'aliments. La campanya va aconseguir 172.115 euros per ajudar totes aquestes persones.

EL SUPORT IMPRESCINDIBLE DE LES EMPRESES

A l'Obra Social Sant Joan de Déu volem agrair el suport a totes les empreses que ens han ajudat, així com particulars, socis i sòcies, entitats, donants i voluntariat. Si alguna cosa hem après d'aquesta crisi, és que només la solidaritat en xarxa ens pot fer arribar més lluny.

MARIA SALAMERO,
directora de Relacions
Institucionals,
Acció Social
i Sostenibilitat
d'Aigües de Barcelona

Per què vau decidir col·laborar en aquesta campanya?

El compromís amb les persones és un dels eixos principals de la nostra activitat. Per això, vam decidir col·laborar en la campanya per atendre les necessitats de col·lectius en situació de vulnerabilitat arran de la crisi del coronavirus. Per a nosaltres, aliances com aquesta són essencials per contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones i posar les bases per a un futur més sostenible.

Aquests moments tan complicats han fet créixer la solidaritat a la mateixa empresa i entre els treballadors i les treballadores?

Sí, hem impulsat diverses iniciatives solidàries que demostren el nostre compromís amb les persones i la societat, com la producció de mascaretes amb finalitats solidàries, promoguda per diverses persones voluntàries de l'empresa; la col·laboració amb la campanya #JoEmCorono per recollir fons per a la lluita contra el coronavirus, o el Projecte ONA per a beneficiaris del fons de solidaritat. En definitiva, l'acció social és un vector fonamental de la nostra estratègia, i la nostra voluntat en aquest sentit és la de potenciar aquest model i convertir-nos en un agent de contribució a la transformació social.

Un cop passada l'emergència sanitària, com us plantegeu les necessitats socials que ha generat aquesta crisi?

En línia amb els objectius de desenvolupament sostenible, necessitem especialment posar el focus en l'objectiu número 17, que és el d'aliances per assolir els altres objectius, el qual constata que cal la implicació de tothom: de les administracions públiques, del sector privat, dels nostres proveïdors, i de la ciutadania en general. És per això que apostem per un gran pacte social, amb la implicació de tots els sectors esmentats, que doni resposta als nous reptes emergents i garanteixi una recuperació econòmica verda i justa.

CRISTINA GOMIS,
directora de RSC
de Zurich España

Per què vau decidir col·laborar en la campanya “Les cares de la vulnerabilitat”?

Perquè Z Zurich Foundation té el compromís, en aquests moments tan difícils que estem vivint, de donar suport a les entitats socials amb les quals treballem habitualment. I hem volgut ajudar-vos en les necessitats més urgents, les de primera necessitat, que heu tingut a causa d'aquesta crisi sanitària provocada per la COVID-19.

Com ha augmentat la solidaritat entre els treballadors i l'empresa?

Totes les donacions que s'han fet i es fan per pal·liar l'impacte de la COVID-19 són extraordinàries, tant per part de Zurich com per part de la nostra fundació, la Z Zurich Foundation. En el cas dels nostres empleats, les donacions impulsades pel Club del Voluntariat s'han triplicat en relació amb la xifra de l'any anterior.

Ha modificat aquesta crisi l'enfocament de la vostra estratègia de RSC?

El nostre pilar estratègic a Espanya és el suport dels joves i la seva preparació i inserció laboral. I aquest col·lectiu també està molt impactat per la crisi social i econòmica que ens ha portat la pandèmia. Per continuar ajudant, mitjançant el voluntariat corporatiu, ens hem adaptat als nous temps de la COVID-19, fent sessions en línia basades més en els coneixements i les capacitats que podem aportar als que més ho necessiten.

Un cop passada l'emergència sanitària, com us plantegeu el vostre paper en relació amb les necessitats socials generades d'aquesta crisi?

A part del suport que vam oferir el 2020, tenim un pla d'ajudes especials per a aquest 2021, perquè som molt conscients que, les conseqüències socials generades per la COVID-19 cal afrontar-les tots plegats. Des de la Z Zurich Foundation seguim amb el compromís de poder donar suport a les necessitats més imminents que puguin sorgir.

MARIA ALSINA,
directora territorial
de CaixaBank
a Barcelona

Per què i com decidiu col·laborar en la campanya “Esperes o actues” de SJD?

Vam col·laborar-hi amb el nostre granet de sorra perquè el compromís social és un dels valors fonamentals de CaixaBank. I ara més que mai, els nostres valors socials i culturals encara han agafat més força. Estem al servei de les persones, amb solucions i proximitat, i ajudant a cobrir les necessitats bàsiques dels col·lectius més vulnerables. Això és el que ens fa ser diferents, únics!

Aquests moments tan complicats han fet créixer la solidaritat a la pròpia empresa?

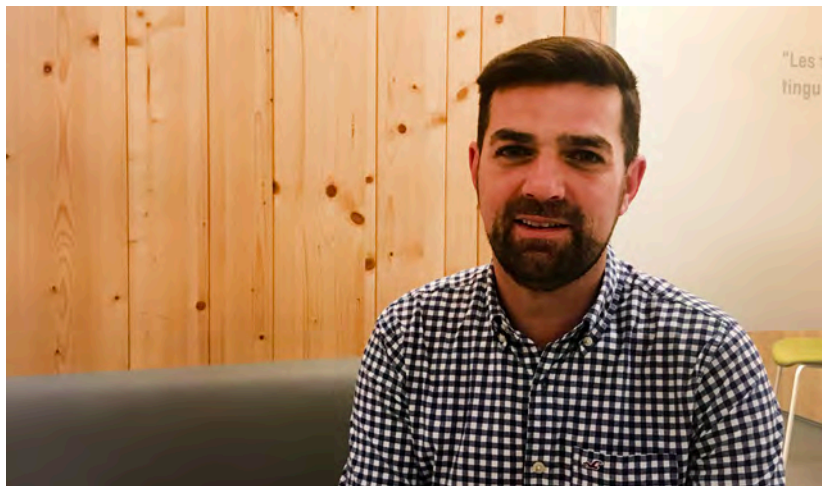
Com a empleats de CaixaBank ens omple d'orgull fer arribar la nostra missió i valors més enllà del nostre dia a dia. Ens sentim molt compromesos amb la funció social de la Fundació “la Caixa”, que connecta amb la vocació per la qual es va crear aquesta entitat fa més de 100 anys. Durant la pandèmia, la ciutadania i les entitats van demostrar el seu compromís amb les persones més vulnerables, i els treballadors de CaixaBank (molts d'ells voluntaris) també van contribuir a mitigar els efectes d'aquesta crisi. La Fundació Bancària “la Caixa” i CaixaBank van impulsar la campanya solidària “Cap llar sense aliments” a favor del Banc dels Aliments per cobrir l'augment de les demandes motivades per la COVID-19 i la iniciativa va ser tot un èxit superant els dos milions d'euros.

Un cop passada l'emergència sanitària, com us plantegeu les necessitats socials que ha generat aquesta crisi?

Ha agafat més sentit que mai la missió fundacional de la nostra entitat. És el moment d'avançar amb força sense oblidar el que hem après durant aquest any. La recuperació passa pel compromís i la col·laboració de tots, per posicionar les persones al centre de totes les accions. Hem reforçat la col·laboració amb entitats socials com l'Obra Social SJD, Càritas, entre moltes d'altres, que treballen per ajudar els col·lectius més vulnerables per pal·liar els efectes d'aquesta crisi.

EL NOSTRE VOLUNTARIAT, SEMPRE AL COSTAT DE QUI MÉS HO NECESSITA

La solidaritat és sempre el punt de llum en un moment difícil, i a Sant Joan de Déu són les persones voluntàries les que fan que la solidaritat sigui més present que mai, i per això també els hi donem un 'gràcies' immens. Encara que de cop i volta es van veure aturades totes les accions presencials, tots ells i elles han trobat la manera de seguir fent-nos costat. La seva solidaritat ens ha escalfat més que mai perquè la distància ha fet, contra tot pronòstic, que els sentíssim incondicionalment a prop.

Robert Tojo

Voluntari a l'Hospital SJD Barcelona a l'UCI i a la Unitat de Trasplantament de Medul·la Òssia.

En Robert recorda els mesos de confinament com si ens haguéssim tornat més freds: "El més difícil va ser no poder fer una abraçada als pacients o familiars quan més ho necessitaven". Tot i que a causa de les limitacions no hi van poder ser de la mateixa manera que sempre, en Robert explica que han après moltes coses relacionades amb la pandèmia i que el personal sanitari els va ajudar molt a poder desenvolupar la seva tasca de la millor manera possible. I sobretot que "la complicitat segueix existint, i ens han mostrat cada dia el seu agraïment a la tasca que fem, fins i tot més que abans".

Angel Lamana, voluntari a Sant Joan de Déu Terres de Lleida (Centre d'Almacelles)

L'Angel Lamana és voluntari de Sant Joan de Déu des de fa gairebé 10 anys. Amb la pandèmia es va tancar l'accés al Centre de Sant Joan de Déu - Almacelles i no va poder continuar amb la seva tasca amb normalitat, però es va esforçar perquè la revista *entretots.com* pogués sortir de totes maneres. Amb el suport de tots els professionals amb els quals treballa ho van aconseguir: "Vaig pensar que ens haviem d'adaptar i que sobretot haviem de fer coses per ajudar les persones ateses a fer més portable la situació, i així vam seguir fent la revista i vídeos casolans que servien per fer riure els usuaris i que s'adonessin que no estaven sols. El gran aprenentatge que he rebut d'aquesta situació és la gran capacitat que tenim per adaptar-nos".

Victor Ballesteros, voluntari de la Fundació Tomàs Canet i del Parc sanitari SJD

Els seus companys el defineixen com una persona entranyable i molt col·laborativa. Fa dos anys que fa acompanyaments tutelars a persones ateses amb problemes de salut mental del Parc Sanitari i de la Fundació Tomàs Canet. Durant aquests mesos de pandèmia, ha estat al peu del canó distribuint aliments i medicaments, i no ha deixat mai el contacte telefònic amb els seus usuaris. “El voluntariat que faig m’omple com a persona, em fa sentir bé i m’aporta tant que no sabia per on començar”. Al llarg del confinament va col·laborar amb el repartiment a domicili d’aliments a famílies necessitades i va ajudar el servei de Farmàcia de l’Hospital de Sant Boi transportant medicació a domicili per a persones en situació vulnerable. “Ha sigut un any molt difícil i no poder veure les persones que acompanyava al llarg del meu voluntariat ha estat complicat. Els vaig fer saber a tots i totes que estava a fora, que encara que fos en la distància hi era. Els vaig fer saber que, quan fos possible, tornàrem a compartir temps plegats”.

Sandra Gómez, voluntària a l’Hospital Sant Joan de Déu Pamplona

La Sandra no va abandonar el seu esperit de voluntària. La pandèmia la va allunyar de l’Hospital d’una manera inesperada, però després de l’impacte inicial ni ella ni els seus companys van donar-hi l’esquena i van seguir exercint el seu paper en la distància: “Els escrivíem i els enviàvem missatges d’ànim.” Recorda aquells dies amb tristesa perquè “va ser dur no poder acompanyar els pacients en aquelles circumstàncies”, però en el garbuix de sensacions que narra es cola l’orgull: “Em sentia orgullosa, pels sanitaris i pels treballadors”. La Sandra treballa en una residència de gent gran “i tot i el cansament i les hores, ens uníem per cantar, per parlar i substituïem el suport de les famílies que no podien entrar.” Ara somia tornar a SJD: “Encara tenim molta feina per fer”.

Homenatge a Teresa Perea,

voluntària de SJD València

La Teresa Perea era veïna del barri on es troba l'alberg de València i va ser-ne voluntària des del 2013. Va començar el seu camí del voluntariat donant suport al servei de menjador i el projecte Menú en Família, a través del qual es feia repartiment de menjar a les persones del barri en situació de necessitat. La tasca de voluntariat la compaginava amb altres implicacions solidàries i amb la seva faceta com a orgullosa àvia i mare. Tot i les limitacions per l'emergència sanitària, sempre que passava per la porta de l'alberg i amb la prudent distància de seguretat, ens preguntava si ens feia falta alguna cosa. Estava tan compromesa amb la nostra entitat i amb Sant Joan de Déu que dies abans de morir de manera inesperada i sobtada ens va entregar unes mascaretes que acuradament havia rentat per donar-les a les persones allotjades a l'alberg.

Dona compromesa, dona de fe i sempre atenta a les necessitats de les persones, coneixia les persones usuàries perquè es preocupava per com estaven i com se sentien. El seu somriure, la seva disposició i els seus pastissos d'arròs que sempre ens feia ens queden en la memòria. Trobarem a faltar la seva energia, el seu compromís i la seva implicació.

Gràcies, Teresa per la teva entrega.
Descansi En Pau.

En un any en què hem trobat a faltar compartir temps junts, ens hem adonat de tot el que ens aporta fer-ho: la companyia i la solidaritat ens fan la vida millor. I és que el que uneix una persona voluntària i una persona atesa sempre és un 'gràcies', i és aquesta gratitud la que volem fer arribar a tothom.

GRÀCIES!

SENSELLARISME

La Llabor d'un món més just i hospitalari

El 2020 també ha estat un any ple d'oportunitats, un any on han nascut projectes que han posat llum a molta foscor: és el cas del centre residencial La Llabor, que es va inaugurar la tardor del 2020 i que està dedicat exclusivament a dones en situació de sensellarisme.

La Llabor és un centre residencial d'inclusió per a dones en situació de sensellarisme. És un projecte de Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona, en concert amb l'Ajuntament de Barcelona, que compta amb la col·laboració de la Fundació Ared.

El projecte es va començar a gestar al març de 2020, en plena pandèmia de la COVID-19, quan moltes dones en situació de sensellarisme van ser ateses en un recurs d'emergència posat en marxa per l'Ajuntament de Barcelona. En aquell moment, Sant Joan de Déu va tenir clar que calia donar-los una resposta a llarg termini.

Incorporant la perspectiva de gènere en l'atenció, el centre és gestionat per un equip de 13 professionals, totes elles dones. L'equip acompanya les dones ateses i fomenta l'autogestió perquè recuperin les regnes de la seva vida. Charo Sillero, responsable del centre, explica com les ajuda el fet que sigui un centre 100% destinat a dones: **"Estan en un entorn protegit, entre dones. Això els dona més tranquil·litat, especialment a les que han patit situacions d'abusos o violència de gènere".**

I és que més d'un 50% de dones ateses en aquest centre ha patit violència de gènere. **"Les dones arriben per motius diferents. Algunes han patit una situació de crisi, precipitada per la COVID-19. Haviem estat treballant i tenen habilitats per fer-ho, però eren feines que desenvolupaven en situació precària, i amb les quals no han pogut tenir estabilitat per poder sortir-se'n. Per això van acabar en dispositius d'emergència. D'altres han estat al carrer des de fa temps",** explica Sillero.

Juntament amb la Fundació Ared es fa un acompanyament de tipus biopsicosocial. Es treballa en salut mental i física, també en la consecució d'ingressos a través de la gestió de prestacions i en la formació i cerca de feina. A Sant Joan de Déu cuidem les persones per millorar la qualitat del seu dia a dia, però també del seu futur: volem que la llavor creixi fent camí cap a un món més just i hospitalari. ■

Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona
www.sjdservissocials-bcn.org/

LA LLAVOR EN DADES

El CRI La Llabor, ubicat al districte d'Horta Guinardó, compta amb **40 places** distribuïdes en habitacions individuals i amb espais compartits com la sala d'estar, el menjador, la sala d'informàtica, la bugaderia o el jardí. Dins del centre hi ha també un pis on viuen 7 de les 40 dones amb més autonomia.

Totes les dones ateses han passat per una situació de sensellarime (**el 41,46% de dones ha viscut una situació de carrer**, amb una mitjana de 540,14 dies) i **el 53,66 % manifesta haver patit violència de gènere**.

Gràcies a la col·laboració d'empreses com Grup Barcelonesa s'han pogut **humanitzar els espais** dotant-los de més caliu, per fer del centre una llar.

Des que es va obrir La Llabor (fa cinc mesos) s'han atès **41 dones**.

Un 11% de les persones que es troben en situació de sensellarime són dones.

A La Llabor s'atenen dones de totes les edats, però actualment la franja més atesa és la de 40 a 60 anys. És el cas de la Juana, de 55 anys. Explica que va acabar al carrer perquè a totes les entrevistes de feina la resposta era "ja et trucarem". Ha sobreviscut deu anys al carrer i ara que està al CRI La Llabor explica la seva experiència, malgrat tot, amb tranquil·litat i convicció.

"Ser dona i viure al carrer és molt complicat. Hi ha assetjament i propostes de prostitució. A vegades t'ofereixen una casa i et porten a una habitació, i és clar, si només hi ha una habitació a tot el pis, se suposa que és el que hi ha. El que em fa lluitar i seguir endavant és la meua filla. També està en situació de sense llar. Ara ella està en un altre centre. Per a mi, el meu racó preferit a La Llabor és un banc de l'entrada. M'agrada perquè és com si estigués al carrer, però hi estic tranquil·la".

Ampliació del CRI Hort de la Vila per atendre persones amb simptomatologia COVID-19

El 2020, l'emergència sanitària a la ciutat va obligar a una reestructuració dels recursos d'atenció a persones en situació de sensellarime.

El Centre Residencial d'Inclusió Hort de la Vila oferia possibilitats en infraestructura i dotació que permetien complir les mesures sanitàries excepcionals. Si a aquest fet sumem la voluntat de l'entitat d'atendre les persones més vulnerables amb els valors i carisma de la nostra entitat, vam veure l'oportunitat i responsabilitat d'incrementar l'atenció a persones en situació de sensellarime en un moment molt necessari. Així, a causa de la situació d'emergència sanitària provocada per la COVID-19, al CRI Hort de la Vila es va habilitar un pavelló per poder atendre 14 persones que haguessin de dur a terme una quarantena per simptomatologia COVID-19, o bé, per haver donat un resultat positiu en aquesta malaltia. Al mateix temps, es van generar 16 noves places al centre per atendre casos d'emergència.

En total, l'equipament va passar de gestionar 90 places a gestionar-ne 120.

A la zona de confinament es van atendre 127 persones durant l'any 2020.

Openllars, un pont cap a la vida autònoma

A Sant Joan de Déu Serveis Socials Barcelona, a més de centres residencials, comptem amb una xarxa de **76 pisos d'inserció** que comprenen habitatges individuals i habitatges compartits. Els programes d'habitatge són un pont cap a la vida autònoma tant de persones soles com de famílies. El 2020, vam gestionar 76 habitatges.

A través del programa **Openllars** aconseguim que aquests habitatges tinguin tot el material necessari i en unes condicions adequades. Amb aquest objectiu comprem i instal·lem mobiliari i electrodomèstics per actualitzar i renovar els habitatges: somiers, matalassos, sofàs, armaris individuals, mobiliari per a les sales comunes, etc. A més, optem per renovar els electrodomèstics més bàsics de la llar com la nevera, la rentadora, els radiadors, la televisió o els ventiladors. Amb Openllars també proveïm d'aquest tipus de material els pisos de noves obertures.

El programa Openllars dona servei als programes Housing First Llars, els habitatges del Programa d'Inclusió Bisbe Carrera, i els programes Llars i Insula, que en total el 2020 comprenien 25 habitatges.

El 2020, es van beneficiar 89 persones de l'adequació dels pisos.

DEPENDÈNCIA

De la crisi sanitària a la crisi social

Venim d'un any en què cuidar ha estat l'acció més valorada, i alhora, més necessària. Per això la **Fundació d'Atenció a la Dependència (FAD)** ha hagut d'unir més forces que mai. Com a centre que forma persones en risc d'exclusió social perquè trobin una sortida professional com a cuidadores i puguin recuperar les regnes de la seva vida, han hagut de combatre una de les situacions més crítiques: la caiguda dels serveis d'atenció domiciliària, l'anul·lació de l'activitat presencial de formació i l'increment de baixes del personal assistencial. Però, tot plegat els va donar impuls: la FAD es va adaptar a les noves necessitats socials emergents sense alterar-ne l'essència, que és la cura de les persones en situació més vulnerable.

Fundació d'Atenció a la Dependència
FAD-SJD

fad-sjd.org

Sant Joan de Déu
Serveis Socio-sanitaris

sjsse.cat

Charles Delano / Unsplash

Programa d'aprenentatge per a la professionalització

Aquest programa és una experiència pilot de formació en alternança amb programes mixtos de formació i ocupació destinats a la qualificació professional de persones en situació de desocupació i en risc d'exclusió social i laboral. És un programa subvencionat pel Servei d'Ocupació de Catalunya i pel Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social, executat per l'Ajuntament de Barcelona conjuntament amb la FAD SJD.

Atendre persones afectades per la COVID-19

Gràcies a la compra i les donacions de material sanitari per part de Solidaritat SJD i al seguiment actualitzat sobre les recomanacions emeses pel Departament de Salut i l'Agència de Salut Pública de Catalunya, ha estat possible atendre persones afectades per la COVID-19 amb les mesures de protecció adequades i aplicar els protocols establerts per les autoritats sanitàries.

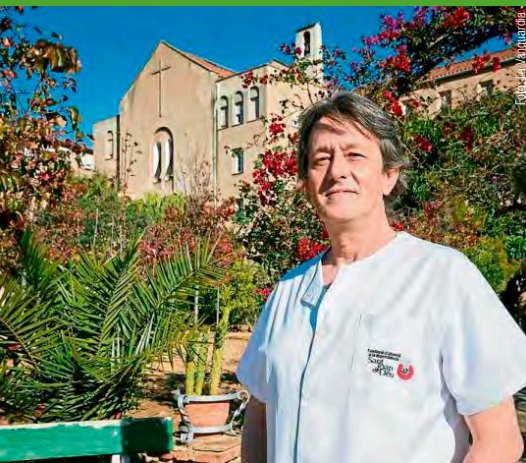
Singulars

Dins dels Projectes Singulars, s'han format 13 joves en el certificat de professionalitat d'atenció socio-sanitària a persones dependents en institucions socials. L'objectiu d'aquests projectes és reforçar l'ocupabilitat de les persones joves no ocupades i no integrades en els sistemes d'educació o formació, mitjançant la realització del Pla Nacional d'Implementació de la Garantia Juvenil. És un programa subvencionat pel Servei d'Ocupació de Catalunya, el Ministeri de Treball i Economia Social i el Fons Social Europeu en el marc de la iniciativa d'ocupació juvenil, executat per Fundesplai conjuntament amb la FAD SJD.

Atenció domiciliària i comunitats religioses

Durant tot aquest 2020 i malgrat la situació, hem seguit atenent les persones en situació de dependència vinculades als nostres serveis d'atenció domiciliària i comunitats religioses. És el cas d'en Joan Aracil, que té 52 anys i una història de superació personal que desemboca a una vida dedicada a les cures i a l'atenció als més vulnerables.

L'art de cuidar

En Joan va trobar ajuda a la FAD quan més la necessitava, i també hi va descobrir la seva vocació: les cures. I és que en Joan no oblidava el seu passat, perquè sap molt bé el que és viure en una situació de fragilitat. Després de dedicar-se a la restauració es va trobar amb el tancament del seu negoci i amb uns recursos que van anar desapareixent fins que es va quedar al carrer: **“Vaig viure 28 dies de bloqueig absolut; passava les hores assegut pels carrers de Sants. Vaig estar 6 o 7 mesos d'alberg en alberg fins que vaig trobar una mà a la FAD que em va ajudar”**. A partir d'aleshores en Joan va començar un curs bàsic de cuidador a la FAD. **“Al cap de poc vaig començar a cuidar una senyora gran cega i sorda, em va agradar la feina i des d'aleshores segueixo cuidant a qui més ho necessita”**.

En Joan porta dos anys amb els Caputxins de Sarrià, està al torn de nit atenent els membres més grans de la comunitat i assegura que a través de la FAD ha descobert el que realment li dona satisfacció. En Joan demostra que cuidar és sempre l'esperança que ens queda, i, aquest any, la FAD tampoc podia fallar: cuidar, com sempre, ens ha fet sobreviure.

La soledat no volguda o la pandèmia dins la pandèmia

La soledat ha estat l'altra pandèmia que s'ha propagat a ritme forçat i incontrolable, amb conseqüències psicològiques que, afegides a les físiques, han fet la crisi sanitària més difícil de viure i patir. Davant les mesures restrictives, **SJD Serveis Sociosanitaris** d'Esplugues va engegar tres programes per donar resposta a les persones ateses i als seus familiars. L'acompanyament i sentir-nos a prop de les persones que estíem ens va salvar una mica cada dia.

Connectant Emocions

“Connectant Emocions” promou els contactes familiars a través de videotrucades entre els pacients ingressats i les seves famílies. Igualment permet donar una informació bàsica i quotidiana a les famílies sobre l'estat del seu familiar ingressat, reduint l'angoixa que produeix no poder visitar-lo. Aquest projecte és fruit del compromís de SJD per reduir el sentiment de soledat de les persones ingressades així com la incertesa dels familiars de no poder-los visitar a causa de la pandèmia.

La Federació Internacional d'Hospitals dona un reconeixement especial al projecte “Connectant Emocions” de SJD Serveis Sociosanitaris per la seva iniciativa davant la COVID-19.

+ de 1.600 videotrucades
+ de 250 persones beneficiades

Acompanyament 360°

Durant els mesos en què les mesures preventives van afectar les visites presencials, va sorgir la necessitat de fer un acompanyament més acurat als familiars de les persones ateses per donar més informació de l'evolució de la persona atesa. Així, l'acompanyament per part dels professionals s'oferia a través de contacte telefònic en tots els moments clau del procés de cura i atenció de la persona atesa: ingrés, seguiment i alta. Aquest contacte telefònic amb familiars es prioritzava segons la situació de cada pacient. Aquest acompanyament 360° es va fer durant tots els dies de la setmana amb l'objectiu de poder transmetre informació de qualitat i segura, i generar confiança i tranquil·litat en un moment de molta angoixa per a les famílies de les persones ateses.

+ de 9.000 trucades
+ de 274 persones beneficiades
6 professionals van desenvolupar aquesta feina

Save Caresse: la gestió segura de les visites

Un cop superats els moments més restrictius de les visites a centres sanitaris, es van reactivar aquestes visites i es va treballar per garantir la seguretat dels usuaris i usuàries, dels seus familiars i dels professionals. Per fer-ho, es va crear un nou model de visites presencials amb l'habilitació d'espais i procediments d'actuació nous, així com també es van destinar recursos humans permanents i la col·laboració del voluntariat de SJD. La sala de visites Indoor, els jardins exteriors i les habitacions dels usuaris i usuàries són els espais on s'ha centrat el programa de visites segures.

DEPENDÈNCIA I GENT GRAN

Foto: Cristian Newman / unsplash

Un dels col·lectius més perjudicats per la COVID-19 ha estat el de les persones grans, i això ha tingut una conseqüència directe per la **Fundació Nostra Senyora dels Àngels (FNSDA)**. Com a entitat tutelar de gent gran, que té cura de persones amb alta dependència que viuen en residències, en els seus domicilis, en pisos tutelats de gent gran o en altres recursos temporals, el confinament i les mesures van dificultar extraordinàriament la tasca d'atenció directa: el vincle afectiu i l'acompanyament en el procés final de vida han quedat inevitablement afectats, i l'alta taxa de mortalitat i les mesures d'aïllament han tingut i tindran unes conseqüències emocionals molt importants.

TRATEMOS BIEN
UN DÍA TÚ TAMBIÉN SERÁS MAYOR

El maltrato a las personas mayores es un problema que nos afecta a todos. En Cataluña, hay 27.000 personas en riesgo de sufrirlo.
No seas cómplice

FUNDACIÓ PRIVADA
NOSTRA SENYORA DELS ÀNGELS
Entitat tutelar de gent gran

amb el suport de
Sant Joan de Déu
Hospital de l'Àngel i del Rei

Con la colaboración del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, con cargo a la asignación del 0,7% del IRPF

Campanya 'TRACTEM BÉ'

Malgrat tot, a l'octubre de 2020, la FNSDA va engegar la campanya "Tractem bé. Un dia tu també seràs gran" de prevenció dels maltractaments vers les persones grans i sensibilització i visibilització d'aquesta problemàtica dirigida a la població general, mitjançant una sèrie de cartells digitals que s'han anat distribuint amb diferents tipus de maltractament que poden patir les persones grans.

Aquesta campanya ha comptat amb el finançament de la Generalitat de Catalunya i amb la complicitat i col·laboració de l'Obra Social SJD per a la seva difusió.

Foto: Markus Winkler / unsplash

Necessitats bàsiques COVID-19

També s'ha portat a terme un projecte de cobertura de noves **necessitats bàsiques generades com a conseqüència de la crisi provocada per la COVID-19**, gràcies al finançament extraordinari per part de l'Obra Social SJD. D'aquesta manera es cobreixen necessitats bàsiques de les persones en situació més vulnerable. Al llarg del 2020, gràcies a les donacions de diferents empreses, entitats i fundacions es va comptar amb productes d'higiene, roba, calçat, material d'oci i suport tecnològic, així com també equips de protecció personal (EPI, mascaretes, gel) per poder protegir les persones que acompanyem i els professionals de l'entitat durant tot aquest temps.

**Fundació Privada
Nostra Senyora dels Àngels
FNSDA**
www.fnsda.org

DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL

A Sant Joan de Déu cuidem les persones posant en valor les seves capacitats. Pensem que la integració és imprescindible per aconseguir una vida plena i per fer-ho potenciem la inserció en un mercat laboral on es valorin les capacitats de tothom. Aquesta tasca la fem amb la complicitat d'empreses, entitats i serveis dels territoris que faciliten una atenció personalitzada.

Potenciem la creativitat

La tardor del 2020, les persones residents del servei d'UHEDI (Unitat d'Hospitalització Especialitzada per a Persones amb Discapacitat Intel·lectual) van fer un taller pràctic d'art urbà a través de les tècniques de mural i grafit amb un professional de l'escola itinerant Versembrant.

L'art urbà és un mitjà d'expressió que permet generar un impacte visual en la quotidianitat i en aquest taller es van treballar els usos i potencials de l'aerosol com a mitjà per expressar un missatge, en aquest cas, la confecció d'un mural amb la tècnica del grafit.

El projecte va servir per potenciar la creativitat artística dels participants, a la vegada que va fomentar la capacitat de reflexió davant la situació de pandèmia que hem viscut. El mural vol transmetre un missatge optimista de les persones del servei d'UHEDI a la resta de persones residents del centre d'Almacelles.

Durant el procés creatiu i mitjançant dinàmiques de cooperació, es treballa l'empoderament dels participants en les seves capacitats, i també la cooperació entre ells i la cohesió de grup que va donar com a fruit un mural amb un missatge positiu.

Gimnàs exterior, una millora per a la salut mental

El 2020, es va posar en funcionament un gimnàs exterior al centre d'Almacelles. Les persones ateses hi poden treballar fàcilment la seva motricitat gràcies a una quinzena de màquines dissenyades expressament.

Aquestes màquines faciliten a les persones ateses i als professionals del centre la realització d'exercicis físicomotors i/o coordinatius. Amb una breu explicació prèvia d'un tècnic coneixedor o mitjançant la targeta informativa que es troba en el dors d'aquestes màquines, poden evitar els moviments contraindicats. Aquest servei té un gran potencial per a la salut de les persones ateses.

Sant Joan de Déu
Terres de Lleida
www.sjd-lleida.org

Intecserveis: resiliència laboral al CET

El passat 2020, el **Centre Especial de Treball** va afrontar l'impacte de la pandèmia en l'activitat laboral de les persones amb diversitat funcional. Per adaptar-se a aquesta nova situació, es van dissenyar diferents estratègies perquè les persones més vulnerables no en patissin les conseqüències.

Dana Polekhina / Unsplash

Un 2020 en dades

Acompanyar nous col·lectius a la inclusió laboral. Les persones amb situació administrativa irregular pateixen exclusió social i situacions d'abús i pobresa. Des de l'any passat, hem col·laborat amb diferents entitats per poder facilitar la seva participació social.

- El programa **ACOL** ha permès regularitzar la situació de 2 persones al país.

IBY / Unsplash

Crear noves metodologies de treball i increment de professionalització i especialització en els serveis de neteja i jardineria, ampliant els serveis de jardineria a particulars i empreses.

- Adaptació a nous productes i procediments de neteja.
- Formació específica sobre neteja i higienització i desinfecció: 460 h.
- Formació específica per als nous serveis: 450 h.

Lucas Law / Unsplash

Afrontar la problemàtica de la bretxa digital, sensibilitzar a tothom sobre la importància d'adquirir i desenvolupar les competències digitals per adaptar-se a la realitat actual.

- Formació específica per augmentar les competències digitals dels professionals: 100 h.
- Obertura i facilitació de dos nous canals de comunicació digital: WhatsApp i correu electrònic.

Enfortir el treball en xarxa en sintonia amb l'atenció integral a les persones vulnerables.

- 16 persones contractades a través del treball conjunt amb la xarxa de salut mental i serveis d'inserció laboral de SJD.

CET El Pla
www.cetelpla.org

Intecserveis CET
www.intecserveis.org

RECERCA I DOCÈNCIA

Sant Joan de Déu té diversos grups de recerca, l'objectiu dels quals és la millora de la vida de les persones i de l'atenció que reben. Destaquem dos estudis de recerca nascuts i desenvolupats en plena pandèmia.

Els infants alletats per dones immunitzades amb la vacuna de Pfizer podrien estar protegits contra la COVID-19

L'estudi LacCOVID, del Parc Sanitari Sant Joan de Déu, conclou que la llet materna conté anticossos específics contra el SARS-CoV-2 (IgG). Les participants de l'estudi són professionals sanitàries de l'organització que desenvolupen la seva tasca en primera línia.

L'actual pandèmia de la COVID-19 ha provocat una gran preocupació en dones lactants, per la possibilitat de contagiar-se i transmetre el virus als seus fills durant l'al·letament, i també pels possibles efectes nocius de la vacunació.

Ahora, aquest grup de població ha estat exclòs dels assajos clínics per a l'aprovació de les vacunes contra el SARS-CoV-2, encara que les principals autoritats científiques consideren que les vacunes ARNm (ARN missatger) són segures. En aquest context, i arran de detectar que professionals sanitàries volien vacunar-se sense abandonar la lactància, el Parc Sanitari Sant Joan de Déu ha impulsat l'estudi LacCOVID, publicat a *medRxiv*. Els coordinadors d'aquest treball, Erika Esteve i Vicens Díaz de Brito —metgessa adjunta i cap del Servei de Malalties Infeccioses de l'Hospital de Sant Boi del Parc Sanitari Sant Joan de Déu— apunten que **“els resultats de l'estudi encoratgen totes les dones lactants que estiguin donant el pit a vacunar-se amb les vacunes basades en ARNm sense interrompre l'al·letament”**.

El Consell Europeu de Recerca beca amb més d'un milió d'euros un projecte del Parc Sanitari SJD per afavorir la iniciació i el compliment dels tractaments farmacològics

Un projecte del Grup de Tecnologies Sanitàries i Resultats en Atenció Primària i Salut Mental (PRISMA), coliderat per Maria Rubio-Valera, investigadora i cap de Qualitat i Seguretat de l'Institut de Recerca del Parc Sanitari SJD, ha rebut una beca Starting Grant del Consell Europeu de Recerca (ERC, per les seves sigles en anglès), entitat que impulsa les carreres de joves investigadors europeus. Es tracta del treball “IMA-cRCT - Eficàcia i eficiència de la intervenció d'adherència inicial als medicaments: assaig controlat aleatoritzat i model econòmic”.

Des del 2014, la doctora Rubio-Valera ha centrat la seva trajectòria investigadora en l'adherència a la medicació i la millora de l'atenció sanitària. Després d'impulsar diversos estudis en aquest camp, destaca que “entre un 10% i un 20% dels medicaments prescrits mai no s'arriben a retirar de la farmàcia”, un fenomen que “impacta en la salut, ja que el pronòstic de la malaltia empitjora, i també incrementa les despeses del sistema sanitari”.

L'ajut de l'ERC permetrà desplegar una intervenció en diversos centres d'atenció primària de Catalunya, amb la finalitat d'afavorir que les persones amb diabetis i amb malalties cardiovasculars comencin i compleixin els tractaments farmacològics que els prescriu el metge.

Rubio-Valera remarca que un dels objectius del projecte és “implicar professionals de la salut de diversos àmbits perquè puguin informar millor els pacients a la consulta i a la farmàcia, i que la decisió sobre el tractament sigui compartida”.

cara a cara

La solidaritat ens fa possible el dia a dia, a vegades d'una manera tan invisible que no ens adonem que és imprescindible per seguir endavant. En un 2020 tan fràgil, la solidaritat i les cures ens han marcat el camí, però la Carme Vega i la Júlia Mulet ja fa temps que el segueixen cada dia a consciència: són professora i alumna del Campus Docent de SJD, on s'ensenya l'ofici de cuidar: la infermeria.

Amb la pandèmia, la Júlia, estudiant de 4t d'Infermeria, va començar la seva experiència al món laboral. Ella i la Carme reflexionen sobre com han viscut la solidaritat a flor de pell i com el personal sanitari, el voluntariat i la societat han fet que la solidaritat sigui més visible que mai.

Com vas viure l'inici de la pandèmia?

JM Va ser una experiència bastant xocant. Feia temps que se sentia a parlar de la COVID-19, però mai vaig pensar que arribaríem al punt d'estar tancats a casa durant tres mesos. Encara ara hi ha restriccions que ens impedeixen viure amb la normalitat a la qual tant estàvem acostumats.

Podria dir que vaig tenir un inici fàcil: no estava sola a casa i la meua família no va haver de passar per la COVID-19 en cap moment.

CV Amb sorpresa, tot i els avisos que venien d'arreu no vaig ser conscient de la situació fins al dia que ens van comunicar que havíem de tancar el Campus. En un cap de setmana, vam haver de canviar tota la docència per poder seguir

el curs en línia. Va ser tot un repte, però crec que amb el suport dels companys i dels estudiants ho vam aconseguir.

En quin moment t'impliques a primera línia de l'assistència i per què?

JM Al principi de la pandèmia estava estudiant tercer d'Infermeria i encara no podia fer auxili sanitari, però amb una amiga i companya vam pensar que, malgrat que fos a petita escala, jo també podia formar part del grup de sanitaris que s'esforçaven per seguir cuidant els pacients. Així que em va passar el contacte de la persona que gestionava el personal sanitari i em vaig posar a treballar.

Ara que ha passat un any, què recordes d'aquells dies?

JM Tinc una barreja de bons i mals records. Per una banda, estic contenta amb la meua primera experiència laboral en l'àmbit sanitari: cuidar els pacients, les dinàmiques establertes, les mesures per evitar contagis... Però tampoc puc negar la bogeria que van ser aquells mesos amb la falta de material, les baixes del personal, els contagis que no es van poder evitar, l'existència de la planta COVID-19 i el patiment del personal sanitari, les morts...

CV Recordo setmanes d'angoixa i preocupació pels companys, molts d'ells exalumnes, que estaven treballant sense equips de protecció. Però el record que més m'ha marcat d'aquelles primeres setmanes va ser la situació de les persones ingressades que morien en soledat.

Comences la teua carrera professional en un moment molt complicat a tot el món. T'ha canviat la manera de veure el teu ofici?

JM Ara més que mai valoro la funció de la infermeria i del personal sanitari en la societat. Vaig començar

Júlia Mulet

la carrera d'Infermeria perquè volia participar del procés de malaltia dels pacients i acompanyar-los perquè no estiguin sols i per fer aquest procés el més agradable possible. En aquest aspecte segueixo tenint la mateixa mentalitat. Vull ser infermera per ajudar els altres en tot el que pugui. Ara bé, també penso que és el moment de reivindicar la nostra tasca sanitària. Ser infermera és quelcom que neix de dins, però això no vol dir que no es valori la nostra tasca. Mereixem jornades laborals humanitzades, que ens deixin de trucar per doblar diàriament i un salari digne, entre altres coses.

Estàs a la recta final de la teua trajectòria professional. Com has viscut aquesta crisi?

CV Amb preocupació i alhora amb esperança. Em preocupa que, com a societat, no haguem après que cal posar les persones en el centre de les polítiques i concretament del model econòmic. Però tinc l'esperança posada en les noves generacions (i no és un tòpic): elles han estat capaces d'organitzar xarxes de solidaritat als barris, de cuidar de les persones grans... I respecte als estudiants d'Infermeria, i a altres estudiants de ciències de la salut, s'han incorporat a l'auxili sanitari per reforçar els equips que estan fent front a la pandèmia. Hem d'estar molt atentes perquè aquesta cooperació, aquesta solidaritat, aquesta preocupació per la cura de les persones es plasmí en totes les polítiques.

En què t'ha canviat la manera de veure el món aquesta crisi?

JM S'ha dit molt que aquesta situació ens ha fet més solidaris, tot i que també hi ha gent que opina el contrari, que tot era un paper durant el confinament i que ara ja s'ha acabat ser solidaris i pensar en els altres.

Penso que sí que som més solidaris, que la pandèmia ens ha fet reflexionar i adonar-nos que vivim en una societat, que no som únicament nosaltres. Molta gent s'ha posat les piles per fer petites accions de millora al seu voltant.

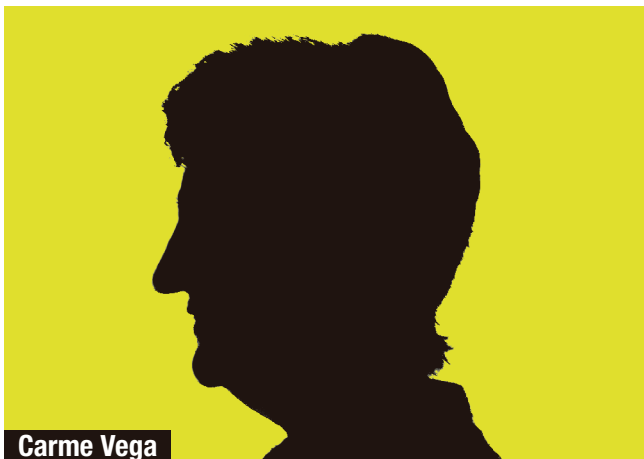
CV M'ha fet ser més conscient de la situació de vulnerabilitat pròpia, tot i que he de dir que en aquest procés he estat una persona privilegiada.

Què es per a tu la solidaritat?

JM Considero que la solidaritat és imprescindible. És necessari que hi hagi persones disposades a ajudar de forma altruista. La solidaritat és un terme difícil de definir, però per a mi **implica donar el millor de mi mateixa cada dia per fer un món una mica millor**. És un valor que consisteix en l'ajuda mútua, a pensar en els altres i no només en mi mateixa. No cal que siguin grans accions de solidaritat: fer la compra a una persona gran que vol evitar sortir al carrer ja és un pas més per un món millor.

CV La solidaritat és fonamentalment una relació

Carme Vega

de fraternitat que es basa en l'obligació moral de treballar per una vida més justa per a tothom. Crec que la solidaritat ha estat un element essencial per poder afrontar la crisi sanitària i social provocada per la pandèmia. La COVID-19 ha visibilitzat moltes de les mancances que tenim com a societat i sobretot la precarietat del sistema de protecció social. Gràcies a la mobilització i a l'acció solidària de moltes entitats i persones han pogut sobreviure el confinament.

Com les diferents generacions que formeu el Campus Docent us heu pogut ajudar en aquesta crisi, heu pogut col·laborar entre vosaltres i heu pogut aprendre?

JM Tots hem hagut d'adaptar-nos a les classes en línia, a l'absència de pràctiques i a la desmotivació general davant aquesta situació. El més important és el vessant humà. Poder fer tutories i adaptar-se a les situacions dels alumnes (que són molt variades i algunes complicades), crear espais on poder explicar què i com s'està vivint o investigar la satisfacció de l'alumnat envers les mesures preses per a una millora constant.

CV Personalment haig d'agrair el suport emocional que ens hem pogut donar, encara que només fos per WhatsApp, i a nivell professional poder compartir coneixements i eines per utilitzar de forma mínimament correcta les noves tecnologies.

Quin és el teu compromís amb la professió que has triat?

JM Em comprometo a donar el millor de mi mateixa en l'assistència sanitària i donar un sentit a la meua tasca professional, sempre fent autocrítica i aprenent dels errors.

Quin ha estat el teu compromís amb la teva professió?

CV Jo crec que la infermeria ha configurat en bona part el que soc. Al llarg d'aquest anys, la preocupació i el compromís ha estat sempre el mateix: esbrinar com cuidar millor les persones i intentar transmetre-ho a les nostres estudiants. Tot i que em jubili (encara em queden tres anys), continuaré sentint-me infermera i el compromís és i continuarà sent treballar per una societat que cuidi.

Quin món somies?

JM Somio que les persones es cuidin més a elles mateixes, per així poder cuidar els del seu voltant. Somio menys egoisme i més fer callar el nostre ego per escoltar el que els altres han de dir. Somio que deixem de pensar en ajudar i ens mobilitzem per a aconseguir-ho.

CV El més important que he trobat a Sant Joan de Déu és viure el valor de l'hospitalitat i, en aquest sentit, el món que somio es basa en això. Un món que cuidi les persones i el medi sense deixar ningú enrere. Cuidar té valor, perquè, si no ens cuidem, ens deixem cuidar i cuidem els altres i la Terra, la vida no és possible.

Beques per a estudiants del grau d'Infermeria

El Campus Docent Sant Joan de Déu és una institució privada sense ànim de lucre, adscrit a la Universitat de Barcelona. Té com a missió educar de manera integral i individualitzada persones que es dedicaran a la infermeria i facilitar serveis educatius als diferents col·lectius de l'àmbit sanitari i social, segons les necessitats de la societat, d'acord amb els principis i valors de l'Orde de Sant Joan de Déu.

En aquest marc, el Campus posa en marxa per al proper curs 2021-2022 un programa de beques propi, amb el suport de l'Obra Social Sant Joan de Déu, per afavorir la incorporació al grau d'Infermeria d'estudiants que sense aquests ajuts no podrien cursar els seus estudis.

L'objectiu és poder ampliar en els propers cursos el nombre de beques i, alhora, aconseguir becar estudiants de la St. John of God Catholic Nursing School-Lunsar, de Sierra Leone. Per això estem treballant en un projecte per cercar persones i organitzacions que vulguin col·laborar en aquest programa.

Les bases del programa es poden consultar a la pàgina web del Campus:
www.santjoandedeu.edu.es

MIGRACIONS

En plena pandèmia, sentir-se com a casa quan s'està enmig de processos d'adaptació, situacions irregulars o problemes de recursos econòmics és encara més difícil. Les persones migrades són un dels col·lectius especialment vulnerables afectats per la crisi sanitària, social i econòmica. Per això, més que mai, a Sant Joan de Déu hem fet costat a aquestes persones i a les seves famílies perquè puguin sentir, malgrat el context incert, que són a casa seva.

Fer front a la pandèmia

Gràcies a la col·laboració de gairebé un centenar de persones, la campanya per captar fons del **Bayt al-Thaqafa** va poder adquirir aliments i productes de primera necessitat: es van aconseguir 9.000 euros amb els quals s'han distribuït aliments entre 260 persones i s'han pogut pagar els lloguers de 12 persones en risc de quedar-se sense llar. Malgrat la situació complicada, ha estat un any de consolidació del centre i de la tasca que fa. Una vegada més, els voluntaris i les voluntàries han estat imprescindibles: han convertit les classes en format digital i han estat altaveu de la campanya. L'esperit i la convicció que els caracteritzen ens donen l'impuls per seguir endavant malgrat les dificultats.

Fundació Germà Tomàs Canet
www.fundaciogermatomascanet.com

Fundació Bayt al-Thaqafa
www.bayt-al-thaqafa.org

Sant Joan de Déu Terres de Lleida
www.sjd-lleida.org

Jornades Gatzara

A més de l'acollida de les persones que arriben, **Bayt al-Thaqafa** fomenta espais d'intercanvi amb la comunitat que les rep. En aquest sentit i amb molta il·lusió, durant el 2020, Bayt al-Thaqafa ha gestat el que serà un dels projectes de sensibilització més importants de l'entitat de cara al 2021: les **Jornades Gatzara**, un entramat d'iniciatives obertes a tota la ciutadania que van tenir lloc en diversos espais de la ciutat del 16 al 20 de març de 2021.

Nova formació per a joves: Tastet d'oficis

El **Tastet d'oficis** està adreçat a joves per rebre formació específica en electricitat, cuina i pintura, i també en llengües, competències digitals i orientació laboral. Gràcies a la col·laboració amb la Cambra de Comerç de Barcelona i els Salesians d'Horta es va poder dur a terme aquesta activitat per cobrir l'escassa oferta formativa que hi ha adaptada a les necessitats dels deu joves que se'n van beneficiar.

Servei substitutori de la llar

Amb aquest projecte s'ofereix un acolliment temporal a les dones i als seus fills i filles, perquè puguin continuar el procés de recuperació iniciat als **Serveis d'Acolliment i Recuperació**. L'objectiu és facilitar la plena autonomia de les dones que han de deixar casa seva per una situació de violència masclista. En aquest sentit, **Bayt al-Thaqafa** ha ampliat el servei d'atenció a les dones amb 10 places del Servei Substitutori de la Llar de la Generalitat de Catalunya per a dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles.

Programa d'orientació laboral per a dones

També es va posar en marxa el programa de Prevenció de la feminització de la pobresa en dones migrades, per millorar i fomentar l'accés al món laboral com a agents econòmics de les dones que han passat per situacions de violència masclista. Era necessari que aquest projecte fos exclusivament femení, perquè les dones poguessin treballar juntes, sense haver d'adaptar-se constantment a espais que no han estat ni creats per elles, i on se sentissin segures.

En aquest sentit, també s'han dut a terme tallers adreçats a menors en centres d'acollida per prevenir l'ús de la violència i fomentar la resolució de conflictes a partir del diàleg.

L'estiu de la pandèmia

Malgrat les dificultats del 2020, la Fundació Germà Tomàs Canet va decidir dur a terme el seu casal al mateix lloc on viuen les famílies: la Llar Sant Joan de Déu. Amb "El Casalet" es va poder oferir un estiu més lúdic als nens i les nenes del Programa de protecció internacional.

A partir del juny, els nens i les nenes van poder gaudir de nombroses aventures a "El Casalet". Sens dubte, la piscina i les festes van ser les activitats estrella, però les famílies també van poder divertir-se amb altres activitats com gimcanes gegants, tallers, manualitats o teatre. Els participants d'aquest casal van poder gaudir de diverses companyies d'animació, com el grup Plus Arts, i les seves propostes de jocs gegants i inflables, o Kanaya Circ, una companyia de circ que va animar les famílies a aprendre a fer malabars, equilibris i altres habilitats del circ.

The New Llar Times, el setmanari de la Llar SJD

Durant el confinament més estricte provocat per la pandèmia, l'equip social del **Programa de Persones Acol·lides de la Llar Sant Joan de Déu** va decidir emprendre un nou projecte: elaborar un setmanari que recollís les activitats i els esdeveniments més rellevants de la Llar.

Des de llavors, es pot participar en l'elaboració del **The New Llar Times** i compartir tot allò que sigui d'interès. Aquesta és una manera de fer cohesió entre els usuaris i les usuàries, i tenir un projecte participatiu. Al llarg de l'any, *The New Llar Times* ha recollit activitats de tota mena: des de jocs, excursions o espectacles teatrals fins a esdeveniments tan bonics com el naixement d'un nen a la Llar.

Els nous Projectes Formatius d'Inclusió

Sant Joan de Déu Terres de Lleida també treballa per obrir camí i possibilitats a les persones joves migrades soles que arriben amb l'esperança de refer la seva vida. Així doncs, amb programes de formació i inserció poden arribar a tenir una titulació vàlida que els serveixi per conrear oportunitats, desenvolupar un ofici i accedir al mercat laboral. Atesa la motivació laboral dels joves, aquest projecte formatiu per a les persones del **Centre de Primera Acollida i Atenció Integral** inclou 3 especialitzats (PFI) relacionades amb activitats agropecuàries; treballs de fusteria i instal·lació de mobles; reparació i manteniment de vehicles lleugers, i construcció. Amb aquests programes, aquestes persones poden recuperar l'autonomia, el primer pas per tenir oportunitats i començar a recuperar la seva vida en la societat d'acollida.

COOPERACIÓ

FERNANDO AGUILÓ

Germà de Sant Joan de Déu

La seva vida ha estat un camí dirigit sempre cap a la solidaritat: pas a pas la seva hospitalitat ha traspasat fronteres i ha arribat a molts racons del món. Nascut a Palma de Mallorca, amb 19 anys entra a formar part de Sant Joan de Déu i gairebé des dels seus inicis està vinculat a la cooperació. Ben aviat tria el camí de les missions, i és per això que estudia medicina. Després d'anys vinculat a l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues, va marxar a l'hospital que l'Orde té a Mabesseneh/Lunsar a Sierra Leone, on va viure i treballar prop de 20 anys. En un país en constant guerra i tensió, la solidaritat ha estat sempre la seva millor aliada per sobreviure i atendre la població. El 2001, un problema de salut l'obliga a anar-se'n i, des d'aleshores, amb el cap i l'ànima a Sierra Leone, no perd l'esperança de poder-hi tornar algun dia. Aquest és un testimoni en primera persona del seu vincle amb la cooperació i la solidaritat compartida.

L'experiència: treballar en un país marcat per la inestabilitat política

"A les regions africanes, els focus mèdics més importants sempre han estat la pediatria i l'obstetrícia: Sierra Leone és un dels països amb més mortalitat infantil del món, i a més, per falta de recursos, moltes dones no tenen assistència durant l'embaràs, el part o el postpart, cosa que provoca seqüeles greus o fins i tot la pèrdua d'alguns nens i nenes nous. Amb l'ajuda de la cooperació americana i italiana i de voluntaris espanyols vam fer un programa de formació a les llevadores natives i vam poder atendre algunes clíniques externes. Tanmateix una guerra de guerrilles va provocar afectacions molt greus a l'hospital, on vam ser testimonis de diversos atacs a Lunsar. Va ser aleshores quan vam haver d'atendre ferits dels dos bàndols i aixoplugar les poblacions properes. Finalment, a causa del

segrest d'alguns membres de la comunitat de germans, l'hospital va quedar abandonat en mans de la guerrilla i dels cascos blaus paquistanesos. Però l'Orde no va deixar la zona i va seguir amb la seva missió obrint unes clíniques a Lungi. Tot i la inestabilitat, la solidaritat és un lloc on agafar-se, un punt estable que trobem sempre."

Tot el que he après

"La salut i l'economia són les dues claus fonamentals per al desenvolupament, però davant l'existència de molts països infradotats d'estructures sanitàries i amb un dèficit de professionals qualificats, la cooperació és l'inici de la sortida. Encara que la cooperació sanitària ha fet esforços extraordinaris i hem d'agraciar la generositat dels voluntaris, institucions i ONGs, també és important parar-nos a pensar com

estem implicant els professionals locals en la responsabilitat del desenvolupament de les institucions mateixes. Avui en dia, no només s'han de veure les prioritats de cada centre local, sinó també les seves possibilitats, evitant la dispersió per raons òbvies: els recursos són limitats i els projectes no poden dependre totalment de l'exterior. És per això que s'han de formar professionals locals que estiguin acreditats davant la seva població, i invertir en equipament per afavorir l'activitat que s'està desenvolupant. Estem creant desenvolupament o dependència?"

La cooperació a distància

"Actualment animo els professionals a la cooperació i, gràcies a un conveni d'agermanament entre l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues amb el **Saint John of Hospital**

Mabesseneh/Lunsar de Sierra Leone, podem fer programes d'apadrinament de tractament, de malnutrició, l'Àfrica Sonrie de salut mental, i formació del personal d'infermeria. En aquests moments, estem estudiant retornar a l'activitat presencial i formativa, i implementar la utilització de les noves tecnologies de comunicació. Malgrat que hagi hagut de deixar Sierra Leone, és veritat que tinc el cor i el cap allà, perquè els dec molt, al país i a la seva gent. Gràcies a Déu, sempre que em vaig trobar en dificultats, vaig poder buscar ajudes i recursos, i m'hi vaig poder implicar: la meva experiència allà és una gran part del que jo soc."

La meva tasca a Sierra Leone no hauria estat possible sense l'ajuda dels metges cirurgians de l'Hospital SJD d'Esplugues que durant les seves vacances van viatjar a la zona i vaig aprendre'n moltíssim.

Setmana de la solidaritat

Com cada any, Sant Joan de Déu es va unir a la Jornada del Domund i diversos centres de Sant Joan de Déu van organitzar activitats i accions que tenen com a objectiu donar a conèixer la realitat dels països on duem a terme projectes de cooperació.

A més a més, es presenten projectes solidaris i iniciatives de voluntariat, adaptades a les dificultats de l'any 2020, amb les quals es podran col·laborar econòmicament o amb donacions en espècie.

'Cuida'm'

L'objectiu del programa "Cuida'm" és obrir portes a l'esperança, i malgrat la impossibilitat de traslladar durant alguns mesos nens i nenes fins a Barcelona a causa de la pandèmia, a través de "Cuida'm" es va fer una **cinquena missió a Perú al gener del 2020** per traslladar dos nens a Costa Rica per poder-los enviar un tractament que revertís la seva malaltia. També es van poder tractar vuit nens i nenes a Barcelona.

Moltes famílies en països en desenvolupament viuen amb desesperació el fet de tenir un fill amb una malaltia greu, curable i no accessible per falta de recursos econòmics. Enmig d'una pandèmia mundial, és encara més important ser al costat d'aquestes persones que ja patien una situació de vulnerabilitat. **En total, van ser 18 nens i nenes tractats en ple any de pandèmia,** que van trobar solidaritat, acompanyament i sobretot esperança a l'Hospital de Sant Joan de Déu.

A l'**Hospital SJD Barcelona** es va difondre la campanya de cooperació "**Apadrina el tractament d'un nen de Sierra Leone**".

L'**Hospital SJD Zaragoza** es va difondre la campanya de micromecenatge per al projecte que intenta pal·liar la **pobresa farmacèutica**: Farmàcia Solidària, donació d'aliments, material escolar i roba per als **centres de l'Havana i Camagüey (Cuba)**.

L'**Hospital SJD Pamplona-Tudela** va participar en la setmana solidària amb l'**exposició conjunta amb Juan Ciudad ONGD sobre l'actuació de Sant Joan de Déu a Amèrica Llatina i Àfrica durant la pandèmia** per fer front a la COVID-19. Com que es tracta d'un problema de salut mundial que necessita solucions globals, l'exposició se centra en la sensibilització sobre l'important rol que té la cooperació internacional per al desenvolupament en la lluita contra la pandèmia.

El **Campus Docent** va recollir productes d'higiene, material sanitari i material escolar per als centres de **Sant Joan de Déu de l'Havana (Cuba)**.

La Fundació Ramón Prado Pintó amb SJD

Projecte de construcció d'una rampa d'accés a la nova unitat de pediatria del St. John of God Hospital de Tignania (Kènia).

19.396,56 €

L'objectiu del projecte és la construcció d'una àrea de pediatria que respongui a les necessitats dels pacients. Les obres de la nova unitat van començar el 2018, amb l'objectiu principal d'atendre els pacients menors d'edat en condicions adequades, respectant la normativa de seguretat i qualitat que estableix el país. Aquesta àrea està ubicada en un segon pis, i és per això que es va fer necessària la construcció d'una rampa d'accés que permetés traslladar els pacients i les lliteres de forma segura.

Economic Empowerment Programme for Women

Aquesta és una iniciativa de la **Clínica St. John of God d'Amrahia (Ghana)** que té com a objectiu oferir noves oportunitats i l'empoderament econòmic i social de les dones del districte de Koose a través de la formació i l'emprenedoria empresarial a la Clínica de Sant Joan de Déu d'Amrahia, a Ghana. Aquest projecte pretén garantir la igualtat de drets i posar fi a la discriminació contra les dones al districte de Koose. El projecte beneficiarà prop d'una cinquantena de dones. Les activitats es desenvoluparan en un nou espai que s'està construint amb el suport de Juan Ciudad ONGD. Aquest projecte també rep l'ajut de la Magic Line.

FAMÍLIA HOSPITALÀRIA

Són moltes les persones que fan bategar Sant Joan de Déu des de fa més de 500 anys: les persones ateses i les seves famílies, germans, col·laboradors, voluntariat, socis i sòcies, donants, empreses, entitats i escoles formem una gran família. El que ens uneix és un dels valors més identitaris de l'Orde: l'hospitalitat. Si a Sant Joan de Déu treballem per acompanyar i tenir cura de qui més ho necessita, ho podem fer perquè entre tots i totes creixem teixint xarxa: és aquesta família hospitalària el que ens defineix i és, a la vegada, la raó de ser i de seguir endavant.

JUDIT MATEU

Voluntària i treballadora de SJD

Tinc 24 anys i en fa 9 que vaig arribar a l'Hospital SJD d'Esplugues a través de l'escola per donar suport puntual a la campanya de Reis. Aquell Nadal em va permetre descobrir noves realitats. Vaig viure-hi tantes emocions que vaig decidir sumar-me a l'equip de voluntariat; volia aportar el meu granet de sorra per ajudar aquelles famílies.

El voluntariat acompanyant les famílies ingressades i fent la seva estada a l'hospital el més agradable possible ha estat una gran experiència d'aprenentatge constant. Sobretot he après a escoltar, i que de vegades, un silenci, una mirada o un gest valen més que mil paraules.

Em sento molt afortunada de ser voluntària, és tan agraït que crec que he de ser jo qui ha de donar les gràcies per tot el que aprenc dia a dia. D'aquests anys, n'he extret autèntiques lliçons de vida, lluita i superació. Es rep molt més del que es dona i el millor agraïment és el somriure d'un infant que està passant per un moment difícil.

FELIPE ROMANOS MESA

Germà de SJD (Mallorca)

Des de fa molts anys, formo part de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu. Actualment estic a la comunitat a Mallorca. El fet de ser germà de Sant Joan de Déu m'ha permès poder aprofundir en la figura i l'esperit del nostre fundador, Sant Joan de Déu, que va estar sempre atent a les necessitats de les persones malaltes i necessitats, sense distinció de raça, religió o classe social. Va tenir una gran sensibilitat, creant un estil propi d'hospitalitat. Això ens exigeix adaptar-nos per donar noves respostes a les necessitats actuals, per continuar mantenint viu i actual el seu estil d'hospitalitat en els cinquanta països dels cinc continents, a través de més de quatre-centes obres i centres. Ell ens ensenya que hem de ser solidaris amb els que ens envolten, obrint els nostres cors a les seves necessitats, sent generosos i compartint.

LUCÍA GUZMÁN

Treballadora de SJD durant 38 anys i actualment voluntària

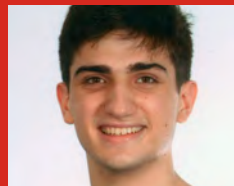
Mai m'hauria imaginat fins a quin punt la meua vida quedaria unida a l'Orde Hospitalari. La major part de la meua vida laboral la vaig passar treballant a l'Hospital Maternoinfantil d'Esplugues. Allà, a poc a poc i gràcies a l'estreta relació amb alguns germans, vaig anar coneixent i fent meus els valors i el carisma de SJD. Queda en el meu record l'assistència a xerrades, cursos, congressos i retirs organitzats per l'Orde, en què vaig participar i em van ajudar en la meua formació espiritual.

L'"exemple de caritat i hospitalitat al servei dels més necessitats" es va convertir en una guia en la meua etapa de voluntariat, unida a centres de l'Orde, col·laborant amb l'orfenat de Sucre (Bolívia), la llar d'avis de Marianao - l'Havana (Cuba), amb Juan Ciudad ONGD —on vaig ser delegada per Catalunya—, i finalment en Cooperació Internacional, on actualment m'encarrego de la gestió de donacions. Em sento afortunada de col·laborar amb aquest gran projecte. Ressonen dins meu les paraules del sant: "fer el bé, ben fet".

ALEJANDRO LORENZO

Membre del Consell de Joves de l'Hospital SJD

Em dic Alejandro i soc membre del Consell de Joves de l'Hospital Sant Joan de Déu des de fa tres anys. Quan em van dir si volia participar en aquesta experiència, no ho tenia gaire clar: soc pacient de l'Hospital, però, com que el que tinc no és greu, no sabia si podia aportar alguna cosa al grup. Però la meua mare em va convèncer i avui estic content amb l'experiència. Formar part del Consell de Joves m'ha permès conèixer altres nois i noies que han de compaginar les seves activitats diàries amb les visites a l'Hospital i formar part d'una família.

I, sobretot, m'he sentit útil. He pogut donar la meua opinió i compartir la meua experiència per millorar, en la mesura del possible, l'atenció als pacients joves. I he après a veure com, d'aquesta manera, podem ajudar altres nens i joves com jo. T'hi animes a participar?

ANA LANAU

Auxiliar tècnic educatiu a SJD Terres de Lleida (Centre d'Almacelles)

El meu inici a l'Orde va ser curiós: fa 32 anys vaig començar com a ajudant de cuina a SJD Lleida. Després vaig passar a coordinar el grup de neteja, i l'any 1990 vaig treballar al centre d'atenció especialitzada que s'acabava de crear. Els anys passen ràpid, però l'entusiasme i l'entrega sempre perduren, i és que aquesta feina ha estat una gran part de la meua vida: aquí m'he desenvolupat professionalment, i també com a persona. Treballar tan de prop amb la comunitat de germans m'ha transmès molts valors, i valoro molt poder atendre les persones i fer-les sentir estimades, escoltades i valorades, i poder, després de tants anys compartits, acompanyar-los donant-los la mà al final de la seva vida. El meu lema sempre ha estat el que un dia va dir un germà: "som aquí per servir les persones que atenem".

La família hospitalària també té sentit gràcies a totes les persones sòcies i donants, una família de més de 40.000 persones que no para de créixer i que té la solidaritat i l'hospitalitat com a motor de canvi que ens impulsa a seguir endavant. La Núria Garcia és sòcia de SJD des de fa ben poc, però de ben segur que la seva solidaritat ens acompanyarà en un llarg camí.

NÚRIA GARCIA

sòcia de Sant Joan de Déu

Què et va portar a fer-te sòcia de Sant Joan de Déu?

Vaig fer-me sòcia de Sant Joan de Déu per una promesa que vaig fer. Estava a l'espera d'uns resultats oncològics de la meua mare, els resultats van ser favorables i al mateix temps va néixer el meu nebot a SJD i vaig decidir fer-me'n sòcia.

Com et sents quan veus que gràcies al teu suport es poden fer projectes que ajuden les persones que més ho necessiten?

Em sento molt útil i tranquil·la. Estàs ajudant els altres, però, d'alguna manera, també t'estàs ajudant a tu mateix, perquè amb aquesta col·laboració et sents millor del que et sents quan no fas res per als altres. Jo ho recomano molt; la meua germana, per exemple, també ha començat a col·laborar-hi.

Amb quins valors t'identifiques amb SJD?

La lluita, la superació i les ganes de fer una vida millor. Bàsicament m'agrada la idea d'ajudar els altres. Penso que la solidaritat comença en un mateix i tu ho extrapoles al teu voltant projectant un món millor. ■

COL·LABORA AMB NOSALTRES

www.solidaritat.santjoandedeu.org

T. 932 532 136

Donatius al cc ES55 2100 3887 0202 0001 7989

FES-TE SOCI

FES UN DONATIU

VOLUNTARIAT

EMPRESA SOLIDÀRIA

LLEGATS SOLIDARIS

BOTIGA SOLIDÀRIA SJD

La SENSIBILITZACIÓ social, una eina imprescindible per transformar el món

DIANA CASELLAS

Responsable de sensibilització de l'OS SJD

Una de les principals dificultats de les persones i els col·lectius que es troben en situació vulnerable té relació directa amb els estereotips que hi ha sobre ells i amb una visió estigmatitzant i culpabilitzadora cap a les causes que els han portat a patir exclusió. Per això, la lluita contra l'estigma i la discriminació dels col·lectius vulnerables és fonamental per possibilitar-ne la inserció social i construir, entre tots i totes, una societat més justa i inclusiva.

Les persones que atensem als centres de Sant Joan de Déu pateixen sovint la discriminació, la culpabilització o la invisibilitat social, factors que contribueixen a fomentar-ne la desigualtat social. Per això, cal fer pedagogia per trencar aquestes barreres i acostar aquestes temàtiques a la societat.

A Sant Joan de Déu, la sensibilització i l'educació en valors són, des de fa anys, una de les nostres prioritats. Creiem que, per generar canvis i una societat més justa, cal parlar de les causes i anar a l'arrel del problema.

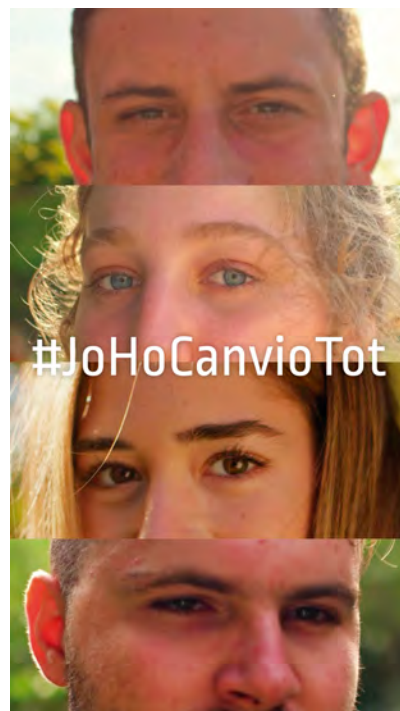
La crisi provocada per la COVID-19 ens deixa un escenari ple de reptes per als propers mesos i caldrà estar atents a les seqüeles que la pandèmia planteja més enllà de la crisi sanitària mateixa. La precarització del mercat laboral que deixarà moltes persones al marge, la dificultat per accedir a un habitatge en condicions dignes o el retrocés general en drets i llibertats cal atendre'ls amb programes que acullin i cuidin la persona que pateix. Però cal abordar-los també amb propostes encaminades a canviar allò que ens ha conduït com a societat a aquesta situació.

Per això, més que mai, aquest 2020 hem seguit apostant per la sensibilització. Programes com **EducaSJD, amb més de 14 anys de trajectòria**, han acostat als joves, a través dels centres educatius, realitats complexes com la salut mental, el sensellarisme o les migracions. Si volem construir un món millor, necessitem persones capaces d'acostar-s'hi des de la seva complexitat. I per fer-ho, cal que tinguin els elements de reflexió necessaris. Els testimonis dels professionals i les persones ateses als nostres centres els ofereixen una mirada integral i comprensiva sobre aquestes realitats. Després, els joves generen el compromís necessari per transformar-les a través de la seva implicació en projectes d'aprenentatge servei. En el descobriment de les persones, situacions i històries de vida, és on es generen els vincles que fan caure estereotips.

Aquest any, a més, hem posat les bases per **abordar realitats noves com són l'assetjament escolar i el cyberbullying**, amb projectes que aniran fent-se visibles aquests propers mesos. I hem fet un pas que ens permet anar més enllà del món educatiu. Projectes com el **#JoHoCanvioTot**, campanyes com "La Vida Mateixa" o el documental sobre joves i salut mental que s'estrenarà durant el 2021 tenen com a objectiu arribar a tota la societat per contribuir a fer-nos aixecar del sofà i generar noves mirades més inclusives.

Com publicava Irídia en la seva guia per la cura i el benestar en temps de confinament, "aquest virus ens parla també de mirar-nos cap a dins, d'obrir l'espai a reflexions de fons sobre quin model de societat volem, sobre les nostres prioritats, sobre establir relacions de col·laboració i cooperació cap a l'individualisme galopant en què ens hem anat forjant".

I des de Sensibilització Sant Joan de Déu volem posar el nostre granet en la construcció d'aquest nou model social per teixir entre tots i totes **#elmónquevolem**, un món on l'equitat, la justícia social i l'accés universal als drets humans siguin els pilars que ens defineixen. ■

#JoHoCanvioTot, un canal de joves per a joves

El 2020 es va produir la nova temporada de la sèrie **#JoHoCanvioTot** amb vídeos testimonials de quatre joves i la seva experiència amb els TCA, el *bullying* i la depressió, els episodis psicòtics associats al consum de tòxics i l'addicció a noves tecnologies. El projecte quedarà vinculat a la nova plataforma SOM, aportant contingut sobre salut mental i joves. També s'ha reconvertit l'Instagram de @Latidos a @YoCambioTodo per enfocar-nos al públic jove amb una nova imatge, i s'han convocat les primeres beques #JoHoCanvioTot per a alumnes de cicles formatius perquè siguin acompanyats durant un mes i mig per SJD i la productora Càmeres i Acció per tal de treballar la salut mental i les competències audiovisuals.

latidos-sjd.org/ca/johocanviotot

FESTIVAL DE CONTACONTES DEL PREMI PILARÍN BAYÉS

Amb lectors i lectores de luxe! Connecta't cada dia als seus comptes d'instagram live!

15 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

16 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

17 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

18 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

19 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

20 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

21 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

22 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

23 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

24 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

25 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

26 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

27 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

28 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

29 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

30 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

31 MAIG 18:00h LA VIDA MATEIXA

1 JUNY 18:00h LA VIDA MATEIXA

2 JUNY 18:00h LA VIDA MATEIXA

3 JUNY 18:00h LA VIDA MATEIXA

4 JUNY 18:00h LA VIDA MATEIXA

GRAN FESTA DEL PREMI PILARÍN BAYÉS

#joemquedoacasa amb els contes guanyadors del Premi Pilarín Bayés sobre la Diversitat

SJD Sant Joan de Déu Solidaritat

Editorial Mediterrània

Si algun dia huiem a la colla, trobareu tota la vida contada a: www.premipilarinbayes.org

Festival de lectures del Premi Pilarín Bayés

El 2020 ens ha permès fer un salt quantitatiu i qualitatiu en la difusió del Premi Pilarín Bayés a tota la societat. Davant la impossibilitat de fer la festa de lliurament dels Premis, es va optar per un esdeveniment virtual que incloïa un festival de lectura dels contes durant 20 dies a través de l'Instagram Live gràcies a personatges famosos del món de la cultura, l'esport o la televisió com ara el cantant Manu Guix, la futbolista Mariona Cadentey o el grup musical Els Amics de les Arts. L'activitat ha donat gran visibilitat al Premi i a l'entitat com a organitzadora del guardó.

<https://www.premipilarinbayes.org/del-15-de-maig-al-3-de-juny-festival-de-contacontes-amb-cares-ben-conegudes/>

<https://solidaritat.santjoandedeu.org/ca/actualidad/proyecto-es-lhora-del-escape-room-sobre-prevencio-ciberbullying-rep-premi-orange>

Premi Orange per combatre el ciberbullying

Gràcies al Premi Orange Solidaris rebut a finals del 2020, s'està desenvolupant un projecte d'*escape room* virtual per prevenir el *ciberbullying* en centres educatius. La campanya inclourà la creació de materials per sensibilitzar a les xarxes socials i en espais de formació per a famílies i docents.

<https://www.lavidamateixa-sjd.org/joc-operacio-cau>

Operació Cau, l'escape room de 'La Vida Mateixa'

El 2020, la proposta vinculada a la campanya "La Vida Mateixa" ha posat el focus en la sensibilització de joves a través d'Operació Cau, un joc d'escape room virtual on, en cooperació, els joves hauran de resoldre en menys de 30 minuts, i utilitzant els seus telèfons mòbils, un conjunt de proves que els aproparan a la realitat de l'exclusió social i el sensellarisme.

Quin és el #elmónquevolem?

Per mirar de respondre la pregunta "Quin és #elmónquevolem quan tot això passi?", en ple confinament es van oferir a escoles i instituts materials educatius per reflexionar sobre la vulnerabilitat pròpia i la dels col·lectius dels quals tenim cura sota el prisma dels objectius del desenvolupament sostenible. El projecte va oferir als centres educatius quatre seminaris web en què professionals i usuaris de centres de SJD es van reunir per parlar sobre migració, dol, soledat o exclusió social en temps de pandèmia.

<https://latidos-sjd.org/ca/elmonquevolem>

'Des-Nudos'

Un dels projectes que s'ha gestat el 2020 i que es difondrà el 2021 és la producció de *Des-Nudos*, un documental de 50 minuts sobre joves i salut mental, basat en set converses íntimes i personals sobre el món vist per joves que pateixen o han patit un problema de salut mental.

MOBILITZACIONS

La Magic Line més necessària que mai

La vuitena edició de la Magic Line SJD ha estat marcada per la pandèmia, però lluny de veure-ho com un problema, a l'Obra Social de SJD ho hem viscut com una oportunitat de canvi i de creixement. Tal com vam plantejar aquesta edició, la solidaritat arribaria tan lluny com entre tots i totes ho féssim possible. I és que reinventant el model de participació hem fet que la Magic Line hagi crescut pel territori.

Les novetats que ens han fet créixer

Fins ara, la Magic Line se centrava a les ciutats de Barcelona, Mallorca i València, però amb el nou model cada **equip bombolla** va caminar per on va voler: el dia 13 de juny es va convertir en la festa del gran mapa de la solidaritat! Ha estat un any complicat per a l'organització, però amb una enorme recompensa de veure que la Magic Line continua bategant fort. Caminant hem arribat tan lluny que aquest 2021 hem vist el domàs de la Magic Line al Canadà, al desert d'Atacama, als EUA, a Nova Zelanda, al Marroc, a Holanda, al Japó i per molts altres racons del món!

Magicliners en acció!

Sota el lema "**Més que mai**", la comunitat *magicliner* no ha parat de créixer aquest any. Diverses cares conegudes ens han acompanyat en aquesta edició: Mònica Terribas, Carme Rusalleda, Quim Masferrer, Pol Mallafré, Judit Mascó, Sol Picó, l'equip de la *Primera Hora* de RAC105, les noies del podcast *Gent de Merda* de Ràdio Primavera Sound, Maria Xinxó, Eloi Vila i Tomàs Molina, que han animat a fer la Magic Line i ens han explicat per on la caminaran.

A més a més, quan tot just faltava un mes per al 13 de juny, vam començar el compte enrere per al dia de la caminada amb el "**Magic Day**". A través d'Instagram Live, la cuinera Ada Parellada va cuinar una recepta, l'Escola Horitzó va rebre el Premi Esport amb Valors 2020 i va explicar la seva implicació en la mobilització, i el grup Xiula va culminar l'esdeveniment en línia amb les seves cançons. I, juntament amb l'artista Judit Canela, il·lustradora de la imatge gràfica d'enguany, vam presentar el **mocador tubular** d'aquesta edició, que recull tots els àmbits que atén Sant Joan de Déu en petits dibuixos plens d'històries.

El cartell

Amb la seva il·lustració, l'artista Judit Canela ha dibuixat l'esperança de la Magic Line: la imatge gràfica d'aquest any és un grup de persones que caminen juntes i endavant, unides per la solidaritat, que ha estat més imprescindible que mai. La Judit Canela ha volgut representar "la il·lusió per caminar plegats i per fer comunitat: només fent pinya amb qui tenim al costat seguirem endavant".

Hem arribat molt lluny

Malgrat la dificultat de l'any viscut, la Magic Line SJD ha sabut trobar una oportunitat de creixement territorial. Això ha fet que la mobilització tingui equips repartits per diferents territoris: Catalunya, Mallorca, València, Sevilla, País Basc, Madrid, camí de Sant Jaume, Pics d'Europa. La Magic Line també té presència internacional amb equips a Escòcia i Brasil.

La solidaritat de les empreses: un impuls per seguir endavant

Més que mai, en aquesta edició, les empreses han trobat un punt d'unió entre els treballadors i treballadores després de tants mesos de distància: la solidaritat que ens uneix ha continuat essent, amb la Magic Line, una oportunitat per promoure el treball en equip, generar un sentiment de pertinença i practicar hàbits saludables i sostenibles.

A més, aquesta edició oberta als territoris ha permès a les empreses obrir la participació a col·laboradors d'altres territoris a nivell estatal en una mateixa causa, com és el cas de **Zurich**, **Damm** i **Deutsche Telekom**. Altres empreses, com **Cofidis** i **Nestlé**, han continuat trobant en la Magic Line una manera de fomentar el treball en equip i la motivació, i de promoure els hàbits de vida saludables.

Empreses com **Marriott Hotels** també han entès que és una edició més necessària que mai i per això, tot i que ells també han patit, continuen donant-hi suport. També aquest any s'hi han sumat noves empreses com **Altima** i **Vins El Cep**; tornen a caminar amb nosaltres **Arpuba**, **Laboratoris Viñas**, **Avanttic** i **Paci Global**, i altres empreses que fan possible la Magic Line, com **Vueling**, **H10 Hotels**, **KPSport** o **Grup Main**, amb el suport imprescindible dels patrocinadors **Aigües de Barcelona** i **Ysana**.

+ de 5.700 persones caminen una Magic Line SJD que fa la volta al món

+ de 58.000 km recorreguts

+ de 50 municipis s'hi han sumat

882 equips

170.000 € recaptats

www.magiclinesjd.org

Basetis, un camí plegats

ALBERT MIALET

Responsable de l'Equip de Mobilitat, Basetis

La solidaritat pot estar en qualsevol lloc, i Basetis ho ha demostrat en el seu dia a dia, ja que és molt més que una empresa de serveis informàtics que es dedica a fer webs, apps, enginyeria de dades, ciberseguretat, videojocs o intel·ligència artificial. Tot el que fa ho treballa seguint uns principis de responsabilitat social, de sostenibilitat i de confiança amb l'entorn i els seus clients, que són identitaris en tot el que fan. Aquesta ha estat la base de la relació entre Basetis i l'Obra Social de SJD, un camí que va començar ara fa cinc anys amb la Magic Line com a projecte comú i que, any rere any, es consolida i creix.

Quin vincle teniu amb l'Obra Social SJD?

Fa cinc anys que participem en la Magic Line. La segona vegada que vam fer la caminada, una companya va dir que estaria bé que Basetis col·laborés amb la Magic Line fent l'app, i l'endemà vaig escriure a SDJ presentant-me i dient el que volia, i em va contestar Juanjo Ortega, l'*alma mater* de la Magic Line. Després de presentar-nos va començar una bonica amistat, com se sol dir. I des d'aleshores fem camí plegats!

Quins valors compartiu amb la Magic Line?

Crec que el concepte de "mobilització solidària" va molt amb el nostre ADN. La Magic Line no va de fer donacions per ajudar gent en situació vulnerable o per recaptar ajuts per la COVID-19 com aquest any, sinó que va de moure la gent, literalment i metafòricament, perquè s'involucri i que miri una mica més enllà, per tirar endavant la societat. Com més siguem, millor!

Quin és el valor de l'app de la Magic Line?

És l'aplicació oficial per a dispositius mòbils d'aquesta caminada solidària a favor de les persones en situació de vulnerabilitat que l'Obra Social de Sant Joan de Déu organitza cada any. L'app permet estar al dia de les notícies, del recorregut i dels actes de la Magic Line, a més de conèixer-ne els objectius. Cada any millorem l'aplicació, i hi inserim noves funcionalitats. Enguany, a través d'un algoritme es pot saber per on caminaràs i controlar així la concentració de persones en un mateix lloc. ■

BOMBERS AMB CAUSA fa 10 anys!

Com totes les grans coses, aquesta també va néixer d'una vivència i d'una intuïció: l'Arnau Fabregat és un bomber que va viure la pèrdua de la seva germana. Després de veure com la van atendre a l'Hospital Sant Joan de Déu de Barcelona, va voler posar en marxa, juntament amb l'Òscar i el David —també bombers de la Generalitat—, una iniciativa que ajudés moltes altres persones. Va ser així com va néixer el projecte "**Bombers amb Causa**" l'any 2011, i, des d'aleshores, els **Bombers de la Generalitat de Catalunya** i l'Obra Social Sant Joan de Déu caminen plegats amb un projecte que ha crescut tant que fins i tot ara també hi participen els **Bombers d'Andorra**, els **Bombers de Barcelona** i els **Pompiers d'Aran**, que compten amb la col·laboració voluntària i el suport de les famílies, els professionals de la fotografia i la il·lustració, diferents centres de Sant Joan de Déu i empreses col·laboradores. Però sobretot compten amb la col·laboració d'aquelles persones que, any rere any, compren el calendari per contribuir a fer créixer aquesta solidaritat.

Aquest 2020, la pandèmia ho ha posat difícil i no ha estat possible dur a terme les activitats presencials previstes. Tot i això, l'esperit de celebració no ha decaïgut! Per celebrar els 10 anys, s'ha fet una **edició especial del calendari**, amb un recull de totes les portades com a record emotiu de tots aquells nens i nenes que hi han participat. A més, s'ha llançat un **nou web commemoratiu**, que fa un repàs complet a la seva història, visibilitzant moments màgics viscuts pels infants amb els bombers i bombers, reconeixent el valor dels professionals i explicant les causes finançades. T'animeu a consultar-lo i perdre't en els seus somriures!

bombersambcausa.org

IG @BombersAmbCausa #BombersAmbCausa

EL CALENDARI
DE BOMBERS
EN XIFRES

543.016 € recaptats
4 beques de recerca finançades
13 projectes socials finançats
345 nens i nenes participants

Els fons recaptats en les sis primeres edicions van permetre crear la beca de recerca Bombers amb causa per part de l'Hospital SJD. A partir de 2018, també finança projectes socials d'atenció a la infància en risc d'exclusió social de diversos centres de Sant Joan de Déu. Es poden consultar a www.bombersambcausa.org.

Al llarg d'aquesta dècada, s'han sumat a l'aventura dues iniciatives solidàries més: la Cursa de Muntanya de Cercs (2017) i la Vertical Montserrat (2018). La solidaritat, quan és compartida, creix i es multiplica imparablement!

La **Beca de Recerca** del doctor Àngel Montero Carcaboso al projecte "Inhibició de la via PI3K/Akt en gliomes pediàtrics d'alt grau i glioma difús de protuberància (pHGG/DIPG)" millora les teràpies dels tumors sòlids pediàtrics de mal pronòstic, cosa que permetrà tractaments radicalment innovadors. Tenint en compte que és un dels càncers infantils més letals en els primers anys de vida, aquest estudi és molt important per combatre l'índex de mortalitat.

Entre els **projectes socials** destaquen els de continuïtat, que permeten millorar la salut mental d'infants i adolescents de SJD Terres de Lleida, el d'inclusió de criatures de famílies migrades mitjançant el reforç escolar a la Fundació Bayt al-Thaqafa i "A Peu de Llit" de la FAD-SJD, projecte d'atenció domiciliària especialitzat en infants en situació de cronicitat o fase final de la vida.

Campanya de Nadal, molt més que unes neules

Hem omplert el Nadal 2020 de desitjos compartits amb les neules solidàries de SJD

En un Nadal difícil en què ens ha faltat tanta companyia, a Sant Joan de Déu l'hem volgut omplir de desitjos compartits: el producte nadalenc solidari del 2020 han estat les **neules solidàries** SJD, que tenen com a protagonistes totes les persones ateses a Sant Joan de Déu. Cada neula contenia un missatge escrit per un dels pacients de SJD amb un desig que vol compartir. Hi ha moltes maneres de sentir-nos a prop els uns dels altres, però el que és segur és que amb la compra d'aquestes neules, a més, estàs ajudant a fer realitat els somnis i desitjos de totes aquestes persones.

Les neules solidàries, fetes amb la col·laboració de La Vanguardia i Ametller Origen, i dels supermercats d'El Corte Inglés i les botigues SuperCor com a grans distribuïdors, tenen per objectiu convertir aquestes dates en una **experiència sensorial i emocional**, que porti a tots els consumidors i consumidores a conèixer millor les realitats socials que ens envolten i a reflexionar-hi. A més, aquestes són unes neules artesanals, no n'hi ha dues d'iguals. Cada capsa contenia **11 neules fetes a mà** una a una per l'obrador **El Rosal** de l'**Associació Alba**, que ajuda a la inserció laboral de persones amb discapacitat i risc d'exclusió social. Cada neula és diferent i única, igual que ho és cada persona i la realitat que l'envolta. És un producte fet per ser compartit a taula amb les persones del nostre entorn, però també amb altres realitats i persones. Amb els desitjos compartits que contenen, aquestes neules fan de pont entre dues realitats que es volen acompanyar i entendre. ■

EMPRESSES

“Hem d’impulsar a llarg termini una mirada més humana a les organitzacions que no deixi ningú enrere”

ANNA FORNÉS

directora de la Fundació Factor Humà

Anna Fornés parla sobre la salut emocional a la feina i sobre com, en temps de crisi, és més important que mai tenir cura dels treballadors i treballadores.

No descobriré res de nou si dic que, des del març del 2020, la vida de totes i tots ha canviat. En l'àmbit laboral la transformació ha estat especialment intensa: la incidència del teletreball al nostre país va passar del 5% l'any 2019 a superar el 30% en els moments àlgids del confinament. La pandèmia i uns canvis tan disruptius com aquests han generat una gran sacsejada a empreses i organitzacions.

En l'àmbit del benestar físic s'han hagut de replantejar de dalt a baix les normatives i procediments però, **què ha passat en termes del benestar emocional col·lectiu?**

Des de la Fundació Factor Humà, l'entitat que dirigeixo i que es dedica a millorar la gestió de les persones a les organitzacions, he tingut la sort de poder col·laborar amb dos experts, **Ingeborg Porcar i Carles Cortés, de la Unitat de Crisis de Barcelona UTCCB-UAB**, que ja ens alertaven de la **intensificació que experimentarien els traumes psicològics, el burnout o els problemes de salut mental a la feina.**

Davant de moments de crisi, les organitzacions poden optar per dues solucions: confiar en la recuperació espontània i tractar específicament a qui no hagi superat les dificultats; o bé

“Moltes vegades no escoltem amb la intenció de comprendre, sinó només amb la voluntat de contestar.”

planificar un seguiment preventiu i atendre prioritàriament els qui més ho necessitin.

L'afectació per la COVID-19 està sent generalitzada i difícil de circumscriure a persones o col·lectius concrets. No cal dir que els experts de la UTCCB-UAB ja recomanaven l'any passat optar per **un seguiment preventiu que posés en valor totes les persones, desenvolupar processos adequats a la nova realitat i generar un aprenentatge grupal que permetés aconseguir resultats sostenibles**.

Si ens fixem també en l'àmbit més **individual del benestar emocional, una de les dificultats més rellevants que han experimentat les persones amb les quals treballa la Fundació té a veure amb la comunicació**. I per parlar d'un tema tan rellevant per al benestar en moments de distància i d'aïllament, em serveix sempre d'inspiració en **Ferran Ramon-Cortés, un dels millors experts en comunicació a Catalunya**.

Segons Ramon-Cortés, si hi ha una capacitat que totes i tots hem de millorar en la comunicació interpersonal és la d'escoltar. Des de ben aviat aprenem a llegir, a escriure i a parlar, però qui ens ensenya a practicar un hàbit tan saludable com el d'escoltar? Com hi posem el focus i contribuïm, per exemple, a generar un teletreball més profitós?

Doncs **cal escoltar millor. Moltes vegades no escoltem amb la intenció de comprendre, sinó només amb la voluntat de contestar**. És bàsic no interrompre, no completar frases i no avançar-se amb el que pensem que diran els nostres interlocutors.

Cal desenvolupar, doncs, una escolta empàtica. **Escoltar és necessari per exercir un bon lideratge**. Un bon líder ha d'escoltar empàticament i de manera assídua, ja que aquesta manera d'escoltar transmet obertura i confiança.

Tornem així a l'àmbit organitzatiu, en el qual la comunicació dins l'empresa ha estat tradicional-

ment responsabilitat de les àrees de persones.

El 2020, el protagonisme assolit pel treball i les comunicacions a distància ha donat un paper molt més important als recursos humans. Tasques estratègiques com la reorganització dels fluxos de treball, el foment de la participació o la transmissió i el manteniment de la cultura i dels valors a través de les plataformes digitals han convertit la funció de persones en un dels “guanyadors” de la crisi.

L'expressió de “guanyadors o perdedors” de la crisi no m'agrada gaire, però pot ser adequada en un moment com l'actual que sembla abocat a la polarització social i a una recuperació econòmica en forma de ‘k’: on algunes persones ja estan traient el cap i tenen perspectives bones per davant, però on, alhora, moltes altres les estan perdent i tenen poques perspectives de sortir-se'n en un futur proper.

Crec que **la gestió de persones ha d'aprofitar el bon moment que passa per fer-se veure**, no només apagant focs, sinó **per impulsar a llarg termini una mirada més humana a les organitzacions que no deixi ningú enrere**. Algunes maneres d'aconseguir-ho:

- **Fomentar un estil de lideratge més humil**: vol dir demanar ajuda sense entendre-la com un signe de debilitat, preguntar i demanar opinió constantment a clients i col·laboradors, estar disposat a rebre *feedback* crític i sincer, deixar-se ensenyar o observar per endur-se informació de qualsevol context i aplicar-la després.
- **Posar en valor les *soft skills***: em refereixo a les habilitats socials que possibiliten una millor capacitat d'adaptació a les diferents situacions: tenir molt més en compte en els processos de selecció aspectes com l'eloqüència, la creativitat, la capacitat de treball en equip, la paciència, la flexibilitat... Les habilitats suaus marcaran la diferència en el mercat laboral del futur: la intel·ligència artificial i la robotització han arribat per quedar-se.

- **Conrear l'esperança**: sense caure en el perill de l'optimisme naïf, cal creure que el futur pot canviar a millor i que existeixen solucions. Vol dir focalitzar-se a trobar noves oportunitats, confiar en nosaltres mateixos i en les nostres capacitats individuals i col·lectives.

Sonarà a tòpic, però crec fermament que la crisi actual és tota una oportunitat per als recursos humans i, per extensió, per a tots els directius i les directives que lideren equips de persones.

En moments d'incertesa són protagonistes.

Tot el que fan és més observat que mai i pot ajudar a explicar més sobre qui són que cent reunions o discursos pronunciats en temps normals. **Si ho aprofiten, totes i tots hi sortirem guanyant!** ■

“En moments d'incertesa els directius i les directives són protagonistes. Tot el que fan és més observat que mai i pot ajudar a explicar més sobre qui són que cent reunions o discursos.”

La solidaritat que ens ajuda a créixer

A l'Obra Social de Sant Joan de Déu caminem al costat d'empreses que ens ajuden a tenir cura de qui més ho necessita i ens ajuden, en definitiva, a fer créixer la solidaritat que promovem. Dues d'aquestes empreses són TRAM i Moventia, les quals, aquest 2020, van renovar el seu suport al projecte d'accés a la mobilitat per a persones en situació de sensellarisme ateses a Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona. Amb aquest acord s'aporten 60.000 euros per facilitar el transport públic de les persones ateses des de diferents programes socials. Hem volgut parlar amb totes dues empreses per saber com treballen la responsabilitat social.

Martin Adams / Unsplash

SÍLVIA MARTÍ

VP Corporativa de Moventia

Quins valors compartiu amb Sant Joan de Déu?

A Moventia, com a Sant Joan de Déu, tenim un fort compromís amb el que ens envolta. A través del nostre treball diari incentivem i promovem la justícia social, la igualtat, la innovació i la sostenibilitat per afavorir el compliment dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de les Nacions Unides. Les persones que conformen Sant Joan de Déu tenen en l'ADN el compromís d'aconseguir un món millor. És un plaer compartir la mateixa visió i treballar conjuntament per assolir aquesta meta.

Per què vau triar Sant Joan de Déu a l'hora de col·laborar?

La col·laboració amb SJD va sorgir de forma gairebé natural, perquè compartim la mateixa filosofia, la mateixa manera de fer les coses. La nostra decisió de treballar conjuntament va més enllà del tipus de projectes que desenvolupem, es tracta de "com" es duen a terme. SJD treballa amb el compromís transversal de benestar social i és aquesta voluntat de transformació la que ens motiva a treballar colze a colze. D'altra banda, la pandèmia derivada de la COVID-19 ha provocat que disminueixi la mobilitat i aquest fet ha tingut un impacte directe sobre el projecte "Accés a la mobilitat per a les persones sense llar", per la reducció en el nombre de desplaçaments fets per les persones acollides en els diferents programes. Per aquesta raó, els recursos del projecte s'han reinvertit en despeses no previstes provocades per la crisi sanitària.

De quina manera la vostra col·laboració ajuda a donar oportunitats a les persones?

Des del 2015, contribuïm a fer realitat el projecte d'accés a la mobilitat per a persones en situació de sensellarisme ateses per SJD Serveis Socials. L'acció incideix directament en les més de 500 persones d'entre 18 i 65 anys ateses anualment en el programa. El projecte té com a objectiu donar accés gratuït a l'ús del transport públic de la ciutat de Barcelona i rodalies a les persones en aquesta difícil situació perquè puguin anar al centre mèdic i ser ateses amb regularitat. És una acció que fem conjuntament amb TRAM. A més, i com a resposta a la situació derivada de la COVID-19, part de l'aportació d'aquest 2020 s'ha destinat a garantir una atenció segura a les persones en situació de sense llar ateses, amb la compra d'EPIs i productes de neteja.

Què és la solidaritat per a vosaltres?

La solidaritat és una forma d'entendre la nostra organització, el nostre dia a dia. Som conscients que tenim l'oportunitat de construir una societat més igualitària i generar benestar per a les persones. Per aquesta raó, podem dir que la idea de solidaritat és una pota més de Moventia, una característica inherent a la nostra existència. D'acord amb la nostra política de responsabilitat social corporativa, Moventia té el compromís de retornar a la societat allò que la societat ens aporta. ■

**HUMBERTO
LÓPEZ VILALTA,**
director general de
Tramvia Metropolità

Per què és important que les persones en situació de sense llar puguin tenir mobilitat?

Per evitar la cronificació de la seva situació, les persones sense llar necessiten buscar oportunitats de tenir ingressos i això exigeix moure's. Tenir accés al transport públic de ben segur que facilita el camí cap a l'autonomia, la qual té un doble benefici per a les persones. El primer és l'autoestima, que pot veure's minvada quan una persona no és autònoma i les causes d'aquesta limitació es podrien superar en un millor context social i econòmic. I el segon és la responsabilitat que es genera i l'increment d'oportunitats de desenvolupament personal i professional.

Quins valors compartiu amb Sant Joan de Déu?

En són molts: els compromisos que TRAM recull en el seu manual de responsabilitat social empresarial i l'activitat que du a terme Sant Joan de Déu —especialment la cura de les persones més vulnerables— i la forma en què es desenvolupa la seva activitat: criteri, honestat, compromís i transparència. A més, TRAM i Sant Joan de Déu estan alineats amb els ODS i, per la seva naturalesa, tenen un vincle especial concretament en quatre objectius que comparteixen: el 3 (salut i benestar); el 5 (igualtat de gènere); el 8 (treball decent i creixement econòmic), i l'11 (ciutats i comunitats sostenibles).

Per què vas triar Sant Joan de Déu a l'hora de col·laborar?

Precisament pels seus valors, per la tasca que porten fent durant tants anys i per la reputació i la confiança que ofereixen.

Què és la solidaritat per a vosaltres?

No és una pregunta fàcil de respondre, però podríem resumir-ho en compartir, en el sentit més ampli del terme: recursos econòmics, experiència, temps... cadascú el que li vagi millor. I és per això que ens hem d'interessar per les persones, justament per saber què necessiten i com podem cobrir aquestes necessitats. ■

Sempre amb la complicitat de les empreses compromeses

La crisi causada per la COVID-19 també ha afectat moltes empreses i és per això que valorem més que mai seguir comptant amb el suport que donen a l'Obra Social SJD i amb el seu fons genèric de projectes.

Amb aquest programa, les empreses, entitats i institucions tenen l'oportunitat de comprometre's socialment ajudant les persones que més ho necessiten i el Programa "Empresa compromesa" posa en valor la implicació de totes aquestes empreses que ens acompanyen en la nostra tasca.

Empreses compromeses el 2020:

SANT JOAN DE DÉU A ALTRES TERRITORIS

Més de 20 centres a la Província d'Aragó - Sant Rafael acompanyen cada dia milers de persones amb els valors de la solidaritat i l'hospitalitat com a pilars fonamentals

VALÈNCIA

A València acollim persones en situació de sensellarisme i en situació d'exclusió social, respectant la seva dignitat, acompanyant-les i treballant pel seu empoderament. A més a més, des del centre ocupacional se segueix afavorint la integració oferint formació a les persones ateses.

MÚRCIA

La Fundación Jesús Abandonado acompanya les persones en situació de vulnerabilitat i ho fa, també, sensibilitzant la societat a través de campanyes de sensibilització i escoles.

MADRID

A la Fundación Instituto San José s'atenen persones en situació de dependència, com a centre de referència en rehabilitació amb la seva unitat de teràpia a l'aigua, que està més que consolidada.

MALLORCA

Des de l'Hospital Sant Joan de Déu d'Inca i des de l'Hospital SJD Palma s'ha aconseguit millorar la vida de les persones i convertir-se en centres de referència en neurorehabilitació a Balears. Per la seva banda, el Centre d'Acollida Es Convent acompanya persones i famílies en situació de sensellarisme.

SARAGOSSA

L'Hospital San Juan de Dios de Zaragoza acompanya persones en situació de dependència i ofereix una atenció integral que ha dut al centre a rebre diversos reconeixements per les seves pràctiques.

PAMPLONA-TUDELA

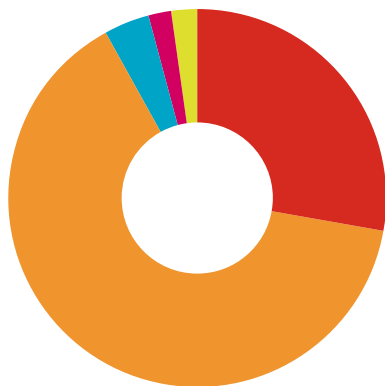
Des de Pamplona s'atenen persones en situació de vulnerabilitat, persones amb malalties avançades i s'acompanya les persones al final de la vida.

DADES ECONÒMIQUES 2020

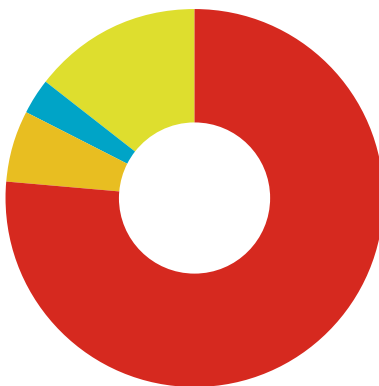
de Solidaritat SJD
a la Província d'Aragó - Sant Rafael

Ingressos
7.272.636 €

- 28% Socis i sòcies
2.051.915 €
- 64% Donacions econòmiques
4.655.027 €
- 4% Productes solidaris
287.990 €
- 2% Subvencions públiques
122.500 €
- 2% Donacions en espècies
155.204 €

Despeses
7.276.829 €

- 75% Programes solidaris dels centres SJD
5.512.432 €
- 48% Infància i recerca
3.524.729 €
- 27% Àmbit social i salut mental
1.987.703 €
- 6% Sensibilització / Magic Line
463.301 €
- 3% Cost productes solidaris
246.511 €
- 14% Gestió i captació
1.054.584 €

El resultat negatiu de l'exercici és comptabilitzarà com a resultat negatiu pendent de compensar en exercicis futurs.

Els estats financers a 31/12/2020 han estat auditats.

No inclouen les aportacions directes a l'Hospital SJD Barcelona ni a la Fundació per la Recerca i Docència SJD, que per la seva idiosincràsia es gestionen directament.

solidaritat.santjoandedeu.org

SJD EN LÍNIA

**Adaptant-nos a la
situació de pandèmia**

@SolidaritatSJD

Twitter / Facebook / Instagram / LinkedIn /
Youtube / Flickr

El 2020 va suposar un repte important a causa de la crisi de la COVID-19 i les restriccions derivades de la pandèmia. Les xarxes socials es van convertir en eines imprescindibles per difondre les campanyes de captació, que ajudaven en temps d'emergència, i per adaptar-se als nous formats de trobades i esdeveniments que havien de ser predominantment virtuals.

D'aquesta manera, vam organitzar, entre d'altres, un festival de contes del Premi Pilarín Bayés a través d'Instagram Live; vam donar sortida a moltes iniciatives solidàries relacionades amb "Les cares de la vulnerabilitat" que es feien des de casa i vam presentar la memòria mitjançant la plataforma Zoom, que ha estat imprescindible en seminaris web i en trobades digitals. Potser la distància física va ser una dificultat, però no un impediment per estar ben a prop de vosaltres i de les persones vulnerables que atenem a Sant Joan de Déu.

 9.321 seguidors
3.712.005 persones d'abast

 12.741 interaccions cada mes
2.127 seguidors

 1.100.312 persones d'abast
4.019 seguidors

 2.510.000 persones d'abast

 45.000 visualitzacions
Més de 5.500 fotos

La família **@solidaritatSJD** s'enriqueix amb altres perfils a les xarxes. Continua avançant acompanyada de la **@MagicLineSJD**, la mobilització per excel·lència de Sant Joan de Déu; d'**@Educa_ca**, per acostar-se al món educatiu amb noves propostes formatives, i de **@YoCambioTodo**, un revulsiu per al públic més jove i transformador.

Segueix-nos i ajuda'ns a continuar apropant la comunitat virtual SJD!

#EnsAgradeCuidar

GRÀCIES
per ser al
nostre costat
quan més
ho hem
necessitat!

solidaritat.santjoandedeu.org

@SolidaritatSJD
@MagicLineSJD
@EducaSJD_ca
@yocambiotodo

Obra Social Sant Joan de Déu

obrasocial@solidaridadsjd.org

T. 932 532 136

c. Puiggarí, 5-7, 4a planta - 08014 Barcelona

DONATIUS al cc ES55 2100 3887 0202 0001 7989

 SJD **Sant Joan de Déu**
Solidaritat